

คู่มือแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการ

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

คำนำ

เอกสารคู่มือการวิเคราะห์โครงการฉบับนี้ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภา สศช.) ในการประชุมครั้งที่ 1/2567 (วันที่ 3 กรกฎาคม 2567) ได้มีมติเห็นชอบและมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการวิเคราะห์และพิจารณาก่อนการลงความเหมาะสมของโครงการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐ (ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน) ทั้งที่ดำเนินการเองหรือการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในกิจการของรัฐตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ให้ส่วนหน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางประกอบการจัดเตรียมโครงการตั้งแต่ขั้นการเริ่มโครงการ การนำเสนอโครงการ และการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ในการวิเคราะห์ก่อนการลงความเหมาะสมของโครงการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐของ สศช. ตามมาตรา 20 (8) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารฉบับนี้ ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมจากคู่มือการวิเคราะห์โครงการ ฉบับปรับปรุงปี 2555 ของ สศช. เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 บทบาทและหน้าที่ของ สศช. เป็นการรวบรวมบทบาทและหน้าที่ของ สศช. ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ก่อนการลงความเหมาะสมของโครงการของหน่วยงานของรัฐตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 แนวปฏิบัติของ สศช. เป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวปฏิบัติของ สศช. ในการวิเคราะห์ก่อนการลงความเหมาะสมของโครงการของหน่วยงานของรัฐ (ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน) ทั้งที่ดำเนินการเองหรือให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

ส่วนที่ 3 หลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการ เป็นการเสนอกรอบแนวทางและหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ก่อนการลงความเหมาะสมของโครงการจำนวน 11 หัวข้อของ สศช.

ส่วนที่ 4 กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมกฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการที่ได้จำแนกออกเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ เช่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรกฎาคม 2567

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

ส่วนที่ 1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) 1-1

ส่วนที่ 2 แนวปฏิบัติการวิเคราะห์โครงการของ สศช.

1. การปฏิบัติตามขั้นตอนการเสนอโครงการของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง 2-1
2. การวิเคราะห์โครงการ 2-3

ส่วนที่ 3 หลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการ

1. ภาพรวมการดำเนินงานหรือการให้บริการของกิจการ 3-1
2. ความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ 3-1
3. ความจำเป็นของโครงการ 3-2
4. ความเหมาะสมทางด้านกายภาพ 3-2
5. ความเหมาะสมทางด้านเทคนิค 3-4
6. ความเหมาะสมทางการเงินและเศรษฐกิจ 3-4
7. ผลกระทบต่อฐานะการเงิน 3-12
8. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน 3-14
9. ความเหมาะสมด้านการบริหารโครงการ 3-17
10. การบริหารจัดการความเสี่ยง 3-19
11. การส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาตลอดจนการเสริมสร้างบุคลากร 3-20

ส่วนที่ 4 กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ สศช. ในด้านการวิเคราะห์โครงการ 4-1
2. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ 4-1
3. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน 4-1
4. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม 4-1

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561

ภาคผนวก 2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2550

ภาคผนวก 3 หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2563

ภาคผนวก 4 มติคณะรัฐมนตรี (วันที่ 24 มกราคม 2560) เรื่องแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า 1,000 ล้านบาท

ภาคผนวก 5 มติคณะรัฐมนตรี (วันที่ 26 มกราคม 2564) เรื่องการกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการพัฒนาตามมาตรา 20 (8) แห่ง พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561

คำชี้แจง

คู่มือแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567) เป็นการปรับปรุงรายละเอียดประเด็นการวิเคราะห์โครงการที่กำหนดไว้ในคู่มือการวิเคราะห์โครงการ ฉบับปรับปรุง ปี 2555 ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ โดยสรุปสาระสำคัญของการปรับปรุง ดังนี้

หัวข้อการวิเคราะห์	สรุปประเด็นการวิเคราะห์และการปรับปรุงที่สำคัญ
1. ภาพรวมการดำเนินงานหรือการให้บริการของกิจการ	วิเคราะห์ภาพรวมการดำเนินงานหรือการให้บริการของกิจการในสาขานั้นว่ามีสภาพการให้บริการอย่างไร เพื่อแสดงให้เห็นถึงปริมาณการให้บริการ (Demand) และขีดความสามารถในการให้บริการ (Supply) ของกิจการ คงเดิม
2. ความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ	วิเคราะห์ความสอดคล้องและเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นโยบายรัฐบาล และแผน 3 ระดับ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 การปรับปรุง แก้ไข ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แผน 3 ระดับ และนโยบายรัฐบาล
3. ความเหมาะสม/ความจำเป็นของโครงการ	วิเคราะห์สถานการณ์ และ/หรือสภาพปัญหาในภาพรวมที่ผ่านมา และแนวโน้มในอนาคต รวมทั้ง วิเคราะห์ผลประโยชน์ของโครงการในส่วนที่ประชาชนในพื้นที่โครงการและ/หรือในบริเวณพื้นที่โครงการได้รับ การปรับปรุง เพิ่มเติม การวิเคราะห์สถานการณ์ และ/หรือสภาพปัญหาในภาพรวมทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต (อย่างน้อย 5 ปี) ในประเด็นการประมาณการแนวโน้มในอนาคตต้องแสดงสมมติฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน
4. ความเหมาะสมทางด้านกายภาพ	วิเคราะห์ความพร้อมด้านที่ดิน ความเหมาะสมของพื้นที่โครงการ และความเชื่อมโยงกับโครงการอื่น การปรับปรุง เพิ่มเติม - การพิจารณาความพร้อมด้านที่ดิน ในประเด็นการปฏิบัติตามขั้นตอนการขออนุญาตใช้ที่ดินจากหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ อาทิ การเข้าใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่โบราณสถาน พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน และการยอมรับของประชาชน ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ - การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับโครงการอื่น ในประเด็นแผนการดำเนินการและกรอบระยะเวลา
5. ความเหมาะสมทางด้านเทคนิค	วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ ทั้งในด้านวงเงินลงทุนเริ่มต้น ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และบำรุงรักษาตลอดอายุโครงการ การปรับปรุง เพิ่มเติม การวิเคราะห์ด้านเทคนิค ในประเด็นการพิจารณาเปรียบเทียบทางเลือกทางด้านเทคนิคต้องอยู่บนพื้นฐานที่มีศักยภาพเดียวกัน โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบทางเลือกด้านเทคนิคทั้งในด้านวงเงินลงทุนเริ่มต้น ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และบำรุงรักษา (O&M) ตลอดอายุโครงการ (Life Cycle Costs) ประสิทธิภาพในการใช้งาน ความสามารถของเทคโนโลยีในการรองรับอุปสงค์ของสินค้าและบริการได้ตลอดอายุโครงการ

หัวข้อการวิเคราะห์	สรุปประเด็นการวิเคราะห์และการปรับปรุงที่สำคัญ																												
6. ความเหมาะสมทางด้านการเงินและเศรษฐกิจ	วิเคราะห์ความเหมาะสมทางการเงินและทางเศรษฐกิจของโครงการบนหลักการผลประโยชน์-ต้นทุน ระหว่างกรณีมีโครงการกับกรณีไม่มีโครงการ ด้านการเงิน การปรับปรุง เพิ่มเติม - การวิเคราะห์ประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่ดิน ให้แสดงปีที่สำรวจ และการอ้างอิงราคาประเมินที่เป็นปัจจุบัน - การวิเคราะห์ความเหมาะสมในการประมาณการรายรับโครงการ ให้เพิ่มเติมการเปรียบเทียบผลการดำเนินการปรับอัตราค่าสินค้าหรือบริการของโครงการในลักษณะใกล้เคียงกันที่ผ่านมา - การวิเคราะห์ประมาณปริมาณความต้องการ ให้แสดงสมมติฐานในการประมาณการที่ชัดเจน ให้เพิ่มเติมข้อมูลผลการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของโครงการหรือโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน - สมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กำหนดให้อ้างอิงตามที่ สศช. ประกาศกำหนด ดังนี้ <table><tr><th>สมมติฐาน</th><th>แผนฯ 13 (2566-2570)</th><th>แผนฯ 14 (2571-2575)</th><th>แผนฯ 15 (2576-2580)</th></tr><tr><td>เศรษฐกิจโลก (%)</td><td>3.2</td><td>3.0</td><td>3.0</td></tr><tr><td>ราคาน้ำมัน (ดอลลาร์ต่อบาร์เรล)</td><td>80</td><td>80</td><td>80</td></tr><tr><td>วัยแรงงาน (%)</td><td>-0.8</td><td>-0.9</td><td>-0.9</td></tr><tr><td>ผลิตภาพการผลิต (%)</td><td>1.8</td><td>1.5</td><td>1.2</td></tr><tr><td>อัตราการขยายตัว GDP (%)</td><td>3.5</td><td>3.0</td><td>2.8</td></tr><tr><td>อัตราเงินเฟ้อ (%)</td><td>2.0</td><td>2.0</td><td>2.0</td></tr></table> ที่มา: สศช. ปี 2566 ด้านเศรษฐกิจ การปรับปรุง แก้ไข - สมมติฐานด้านต้นทุนทางเศรษฐกิจ กรณีที่หน่วยงานมีข้อจำกัดไม่สามารถคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยใช้ราคาเงาได้ ให้หน่วยงานประเมินมูลค่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของโครงการ โดยนำมูลค่าบิดเบือนของราคา (Price Distortion) ออกจากมูลค่าตลาดของสินค้าที่สำคัญ และกำหนดให้ใช้อัตราปรับค่ามาตรฐาน (Standard Conversion Factor: SCF) ที่เท่ากับ 0.7 ในการแปลงค่าของต้นทุนทางการเงินเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจ - สมมติฐานด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กำหนดให้อัตราคิดลดทางสังคมของประเทศอยู่ในช่วงร้อยละ 6.55 - 7.59 หรือค่ากลางเท่ากับร้อยละ 7 ซึ่งจะใช้ในกรณีที่หน่วยงานได้ศึกษาจัดทำรายงานวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการที่หน่วยงานจะดำเนินการตั้งแต่ปี 2568 เป็นต้นไป - การวิเคราะห์ความไวของโครงการ (Sensitivity Analysis) ดังนี้ - กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการระบุปัจจัยและสาเหตุที่จะมีผลกระทบต่อโครงการอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การเปลี่ยนแปลงของราคาหรือประสิทธิภาพของเทคโนโลยี สำหรับการกำหนดทางเลือกในการศึกษาของแต่ละกรณี - วิเคราะห์กรณีที่โครงการเปิดให้บริการล่าช้ากว่ากำหนดการตามแผนที่ได้รับอนุมัติ จำนวน 1 ปี (หรือตามจำนวนปีจากค่าเฉลี่ยความล่าช้าในการเปิดให้บริการของโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในความรับผิดชอบของหน่วยงาน)	สมมติฐาน	แผนฯ 13 (2566-2570)	แผนฯ 14 (2571-2575)	แผนฯ 15 (2576-2580)	เศรษฐกิจโลก (%)	3.2	3.0	3.0	ราคาน้ำมัน (ดอลลาร์ต่อบาร์เรล)	80	80	80	วัยแรงงาน (%)	-0.8	-0.9	-0.9	ผลิตภาพการผลิต (%)	1.8	1.5	1.2	อัตราการขยายตัว GDP (%)	3.5	3.0	2.8	อัตราเงินเฟ้อ (%)	2.0	2.0	2.0
สมมติฐาน	แผนฯ 13 (2566-2570)	แผนฯ 14 (2571-2575)	แผนฯ 15 (2576-2580)																										
เศรษฐกิจโลก (%)	3.2	3.0	3.0																										
ราคาน้ำมัน (ดอลลาร์ต่อบาร์เรล)	80	80	80																										
วัยแรงงาน (%)	-0.8	-0.9	-0.9																										
ผลิตภาพการผลิต (%)	1.8	1.5	1.2																										
อัตราการขยายตัว GDP (%)	3.5	3.0	2.8																										
อัตราเงินเฟ้อ (%)	2.0	2.0	2.0																										

หัวข้อการวิเคราะห์	สรุปประเด็นการวิเคราะห์และการปรับปรุงที่สำคัญ
7. ผลกระทบต่อฐานะการเงิน	วิเคราะห์ผลประกอบการของหน่วยงานในปีปัจจุบันและประมาณการในอนาคตอย่างน้อย 5 ปี เปรียบเทียบกรณีมีและไม่มีโครงการ คงเดิม
8. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน	วิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเมื่อมีการพัฒนาโครงการ รวมทั้ง แสดงผลการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ การปรับปรุง เพิ่มเติม ● การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ● แนวปฏิบัติของ สภา สศช. กรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการฯ จะเสนอขออนุมัติโครงการต่อ ครม. ตามมาตรา 49 วรรค 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2561) จะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีแล้วเสร็จ และรายงานดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามขั้นตอนแล้ว การปรับปรุง แก้ไข กฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นปัจจุบัน
9. ความเหมาะสมด้านการบริหารโครงการ	วิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการบริหารจัดการของหน่วยงานเจ้าของโครงการและแผนการติดตามประเมินผลโครงการ การปรับปรุง เพิ่มเติม ● <u>กำหนดเงื่อนไขว่ากรณีที่หน่วยงานเสนอโครงการพัฒนาที่ใช้เทคโนโลยีใหม่หรือหน่วยงานไม่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการโครงการ ให้หน่วยงานวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการบริหารจัดการของหน่วยงานเจ้าของโครงการและแผนการติดตามประเมินผลโครงการ</u> ● <u>กำหนดให้กรณีการร่วมทุน หรือการจ้างบริหาร หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องทราบหรือทำการศึกษาต้นทุนและค่าใช้จ่ายในกรณีดำเนินการเอง (PSC) ให้ชัดเจน</u>
10. การบริหารจัดการความเสี่ยง	วิเคราะห์ผลการศึกษาและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง การปรับปรุง เพิ่มเติม การติดตามและตรวจสอบ ในประเด็นการจัดทำแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของโครงการฯ อย่างน้อยในประเด็นดังนี้ (1) ต้นทุนทางการเงินของโครงการ (2) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (3) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่คาดว่าจะมีผลต่ออุตสาหกรรมที่หน่วยงานให้บริการ
11. การส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาตลอดจนการเสริมสร้างบุคลากร	วิเคราะห์การเสนอแผนงานวิจัยและพัฒนา การเสริมสร้างบุคลากร รวมทั้งจัดสรรงบประมาณไว้เป็นส่วนหนึ่งในค่าใช้จ่ายลงทุนของโครงการ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการทำวิจัยและพัฒนาของประเทศ (ถ้ามี) คงเดิม

ส่วนที่ 1

บทบาทและหน้าที่ของ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ 1

บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือ การวิเคราะห์ และพิจารณากลับกรองความเหมาะสมของโครงการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐ (ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน) ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปดังนี้

1. พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561

- 1.1 มาตรา 4 “โครงการพัฒนา” หมายความว่า โครงการลงทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดจนระยะเวลาการดำเนินงานโดยแน่ชัด ซึ่งจะกระทำโดยหน่วยงานของรัฐหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด อันมิใช่เป็นการบริหารงานตามปกติของหน่วยงานนั้น
- 1.2 มาตรา 20 (8) กำหนดให้ สศช. มีหน้าที่พิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม และของรัฐวิสาหกิจที่มีมูลค่าตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งประสานแผนงานและโครงการพัฒนาดังกล่าว เพื่อวางแผนส่วนรวมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 1)

2. พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562

มาตรา 29 กำหนดให้ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานงบประมาณ (กรณีที่ใช้งบประมาณ) และสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ. (กรณีที่ใช้เงินกู้) เสนอความเห็นให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนในการให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการ ก่อนแจ้งผลให้กระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอ ครม. พิจารณาเห็นชอบในหลักการตามขั้นตอนต่อไป

3. พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 9 กำหนดให้รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่นิติบุคคล หากมีความจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อใช้ดำเนินกิจการให้กระทรวงเจ้าสังกัดมีอำนาจกู้ให้ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี แต่ถ้าเป็นการกู้เงินเพื่อการลงทุน รัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องเสนอแผนงานลงทุนให้สภา สศช. พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน ทั้งนี้ หากเป็นการกู้เงินเกินห้าสิบล้านบาท จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีด้วย

4. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2550

ข้อ 5 กำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดทำงบลงทุนเต็มตามโครงการและงบลงทุนประจำปีตามแบบและวิธีการที่ สศช. กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัด แล้วเสนอสภา สศช. พิจารณาให้ความเห็นก่อนดำเนินการต่อไป เว้นแต่กรณีรัฐวิสาหกิจประเภทที่มีกฎหมายบัญญัติให้เสนอขออนุมัติงบลงทุนต่อคณะรัฐมนตรี ให้รัฐวิสาหกิจเสนอโครงการให้สำนักงานฯ เสนอต่อสภา สศช. ในการพิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

(รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 2)

5. ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561

ข้อ 11 กำหนดว่าการกู้เงินเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินโครงการพัฒนาให้เป็นตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (1) มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2) มีรายงานการศึกษาความเหมาะสมด้านเทคนิค เศรษฐกิจ สังคม การเงินหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (3) คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินโครงการพัฒนา หรือผ่านการพิจารณาจาก สศช. หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาของ สศช.

6. ประกาศคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เรื่องหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และกระบวนการ ในการร่วมลงทุนกับเอกชนหรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุน พ.ศ. 2560

ข้อ 6 ภายใน 7 วัน นับแต่หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามข้อ 4¹ และข้อ 5² แล้วเสร็จ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งรายงานนั้นให้กระทรวงเจ้าสังกัดสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก สศช. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง พิจารณาให้ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่โครงการนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้สำนักงบประมาณ หรือในกรณีที่โครงการนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายเงินจากเงินกู้ให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ พิจารณาให้ความเห็นด้วย ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่ง จัดส่งความเห็นในหน่วยงานเจ้าของโครงการและสำนักงานภายใน 15 วันนับจากได้รับรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ

7. หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2563

ข้อ 4.1 งบลงทุน หมายถึง รายการลงทุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2550 ข้อ 4 โดยให้รวมถึงรายจ่ายที่เป็นสัญญาเช่าตามมาตรฐานการบัญชี

ทั้งนี้ กรณีที่การดำเนินการเช่าสินทรัพย์ต่อเนื่องในระยะยาวที่ใช้ประกอบกิจการตามภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจที่ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญ และ/หรือมีลักษณะเป็น

(รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 3)

8. มติคณะรัฐมนตรี (วันที่ 24 มกราคม 2560) เรื่องแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า 1,000 ล้านบาท โดยสรุปดังนี้

เห็นชอบในหลักการตามมติคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน ครั้งที่ 2/2559 โดยให้ สศช. เป็นหน่วยงานพิจารณากลับกรองเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนเกินกว่า 1,000 ล้านบาท และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยให้องค์การมหาชนดำเนินการขอความเห็นจาก สศช. ให้เสร็จสิ้นก่อนแล้วจึงส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการ

¹ ข้อ 4 ในการเสนอโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรูปแบบและรายละเอียดตามที่สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) ประกาศ กำหนด

² ข้อ 5 ให้ สกรศ. แต่งตั้งคณะทำงาน โดยมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการของหน่วยงานเจ้าของโครงการตามข้อ 4 เพื่อให้รายงานมีความครบถ้วนและเพียงพอสำหรับการนำเสนอคณะกรรมการนโยบายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

คณะรัฐมนตรี พร้อมความเห็นของหน่วยงานข้างต้นเพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้ดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงาน กพร. รับความเห็นของ สศช. ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วย โดย สศช. ได้เสนอว่า โครงการขององค์การมหาชนที่จะเสนอให้ สศช. พิจารณาต้องเป็นโครงการลงทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายตลอดจนระยะเวลาการดำเนินงานโดยแน่ชัด อันมิใช่เป็นการบริหารงานตามปกติและการก่อสร้างอาคารสำนักงานของหน่วยงานนั้น ๆ

(รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 4)

9. มติคณะรัฐมนตรี (วันที่ 26 มกราคม 2564) เรื่องการกำหนดมูลค่าแผนงาน/โครงการพัฒนาตามมาตรา 20 (8) ดังนี้³

กรณีการลงทุนแผนงาน/โครงการพัฒนาของส่วนราชการที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท และไม่ได้ใช้แหล่งเงินจากเงินงบประมาณ โดยการลงทุนจะใช้จ่ายจากแหล่งเงินอื่น ๆ อาทิ เงินกู้ การให้เอกชนร่วมลงทุน ให้ส่วนราชการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดจัดทำข้อเสนอแผนงาน/โครงการที่มีรายละเอียดครบถ้วนเพียงพอเสนอให้ สศช. พิจารณาก่อนเสนอสภา สศช. เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป³

สำหรับแผนงาน/โครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจให้รัฐวิสาหกิจโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดจัดทำบงบเพิ่มเติมตามโครงการตามแบบและวิธีการที่ สศช. กำหนด ส่งให้ สศช. พิจารณาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบงบของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2550

โครงการพัฒนา ให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการจัดทำบงบเพิ่มเติมตามโครงการตามแบบและวิธีการที่ สศช. กำหนด ส่งให้ สศช. พิจารณาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบงบของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2550 โดยเคร่งครัด

(รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 5)

³ กรณีที่เป็นการลงทุนแผนงาน/โครงการพัฒนาของส่วนราชการที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจที่มีวงเงินลงทุนต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท และไม่ได้ใช้แหล่งเงินงบประมาณ สศช. จะพิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

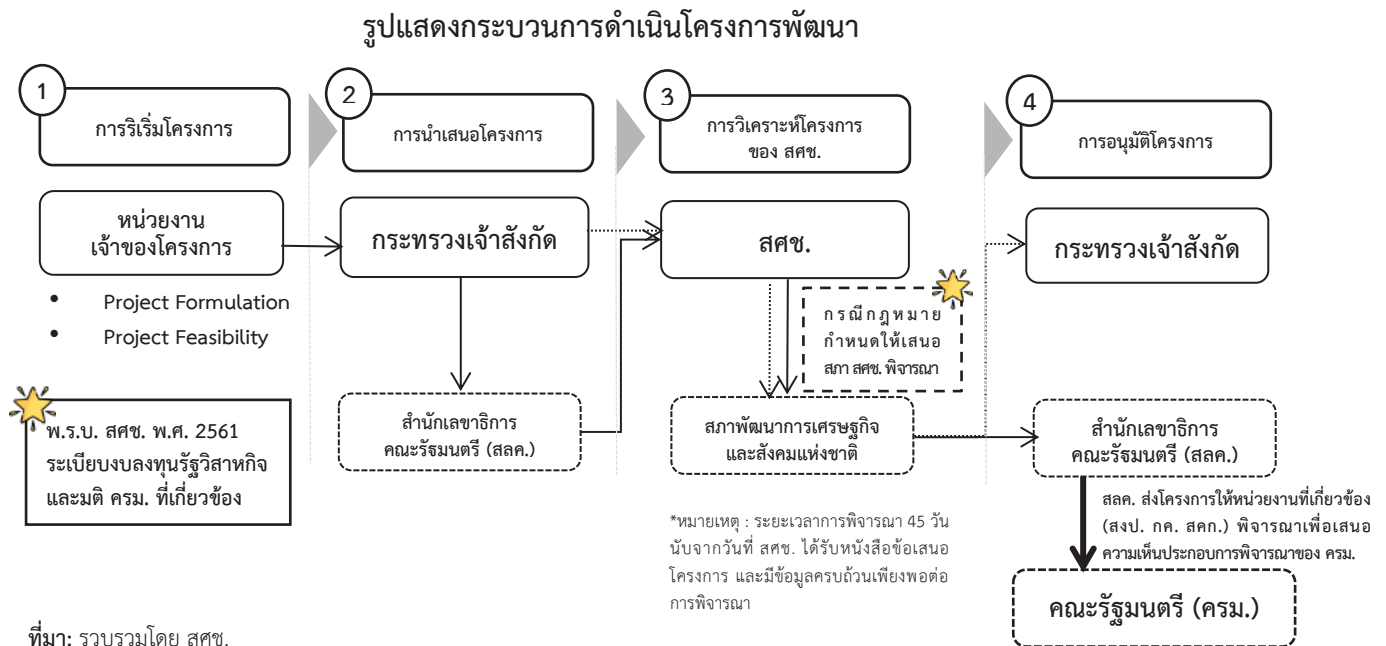
ส่วนที่ 2

แนวปฏิบัติของ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ 2

แนวปฏิบัติของ สศช.

สศช. โดยความเห็นชอบของสภา สศช. ได้กำหนดแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และพิจารณา กลั่นกรองความเหมาะสมของโครงการพัฒนาของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ใน กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถสรุปกระบวนการดำเนินโครงการ พัฒนา ดังนี้

1. การปฏิบัติตามขั้นตอนการเสนอโครงการของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานเจ้าของโครงการฯ ต้องแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุความก้าวหน้าและ/หรือผลการดำเนินงานตามขั้นตอนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาทิ การปฏิบัติตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง เพื่่อนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่า

เมื่อ สศช. ได้รับข้อเสนอโครงการจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องแล้ว จะดำเนินการพิจารณาว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการริเริ่มและการนำเสนอโครงการครบถ้วนหรือไม่เป็นลำดับแรก

1.1 การริเริ่มโครงการ เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณาแล้วมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการพัฒนาให้หน่วยงานดำเนินการศึกษาจัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Project Feasibility) ซึ่งในกรณีที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้กำหนดชัดเจนให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการจ้างที่ปรึกษาจากบุคคลภายนอก (Third party assessment) เพื่อจัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Project

Feasibility) และหน่วยงานได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการดำเนินโครงการเป็นการดำเนินการที่ไม่มี ความซับซ้อนหรือเป็นงานที่หน่วยงานประเมินแล้วว่าบุคลากรของหน่วยงานมีความรู้ความเชี่ยวชาญ เพียงพอที่จะดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการโดยบุคลากรภายในองค์กร (in-house study) ก็ย่อมสามารถดำเนินการได้

การเสนอโครงการให้ สศช. พิจารณา หน่วยงานต้องแสดงให้เห็นถึงที่มา ลักษณะโครงการ และปีที่ ได้จัดทำรายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการอย่างชัดเจน อาทิ ข้อเสนอโครงการ อ้างอิงจากรายงานการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดโครงการ ดำเนินการโดยการจ้างบริษัทปรึกษา “ใด” เมื่อปี “พ.ศ. ไต”

- 1.2 การนำเสนอโครงการ** เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการศึกษาและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Project Feasibility) รวมถึงได้จัดทำข้อเสนอโครงการที่มีรายละเอียดครบถ้วนแล้วเสร็จ ให้หน่วยงานจัดทำข้อเสนอโครงการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง **ทั้งนี้ กรณีที่เป็นโครงการที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกำหนดให้เสนอ สศช. พิจารณา** ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี⁴ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งข้อเสนอโครงการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดให้ สศช. พิจารณานานกับการจัดส่งข้อเสนอโครงการให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อที่ สศช. จะได้ดำเนินการวิเคราะห์และกลั่นกรองความเหมาะสมของโครงการต่อไป

การเสนอโครงการให้ สศช. พิจารณา ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งข้อเสนอโครงการที่มีรายละเอียดครบถ้วน โดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัด **ทั้งนี้ ข้อเสนอที่มีรายละเอียดครบถ้วน หมายถึงข้อเสนอโครงการที่มีสาระสำคัญอย่างน้อย ดังนี้**

- 1) ข้อเสนอเพื่อพิจารณา
- 2) วัตถุประสงค์ของโครงการ
- 3) วงเงินลงทุน (แยกตามหมวดลงทุน)
- 4) แหล่งที่มาของเงินลงทุน
- 5) แผนดำเนินงาน (ต้องแสดงให้เห็นกระบวนการตั้งแต่คณะรัฐมนตรีอนุมัติโครงการ – การเปิดให้บริการโครงการ โดยต้องปรับแผนดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในปัจจุบัน)
- 6) ผลตอบแทนทางการเงินและเศรษฐกิจของโครงการ พร้อมทั้งระบุสมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการ
- 7) ผลกระทบต่อฐานะการเงิน
- 8) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 9) การมีส่วนร่วมของประชาชน
- 10) การบริหารจัดการความเสี่ยง
- 11) การส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาตลอดจนการเสริมสร้างบุคลากร (ถ้ามี)

⁴ มติ ครม. เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2558 วันที่ 2 มิถุนายน 2558 และวันที่ 30 สิงหาคม 2559 กรณีที่ส่วนราชการจะเสนอเรื่องขออนุมัติงบประมาณหรือเงินกู้ของรัฐบาลกิจ ให้ถามความเห็น สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาก่อนนำความเห็นเสนอ ครม. ทั้งนี้ ให้ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตอบความเห็นให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องภายใน 2 สัปดาห์

กรณีที่ สศช. พิจารณาความครบถ้วนของสาระสำคัญของข้อเสนอโครงการแล้วเห็นว่า ข้อเสนอโครงการขาดความครบถ้วนในประเด็นที่สำคัญในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการวิเคราะห์โครงการ สศช. จะมีหนังสือถึงกระทรวงเจ้าสังกัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อขอให้จัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมให้ สศช.

2. การวิเคราะห์โครงการ

สศช. ได้กำหนดแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์โครงการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 เรื่องแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า 1,000 ล้านบาท และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2564 เรื่องการกำหนดมูลค่าแผนงาน/โครงการพัฒนาตามมาตรา 20 (8) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ดังนี้

2.1 กรณีส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน เป็นผู้ดำเนินโครงการ

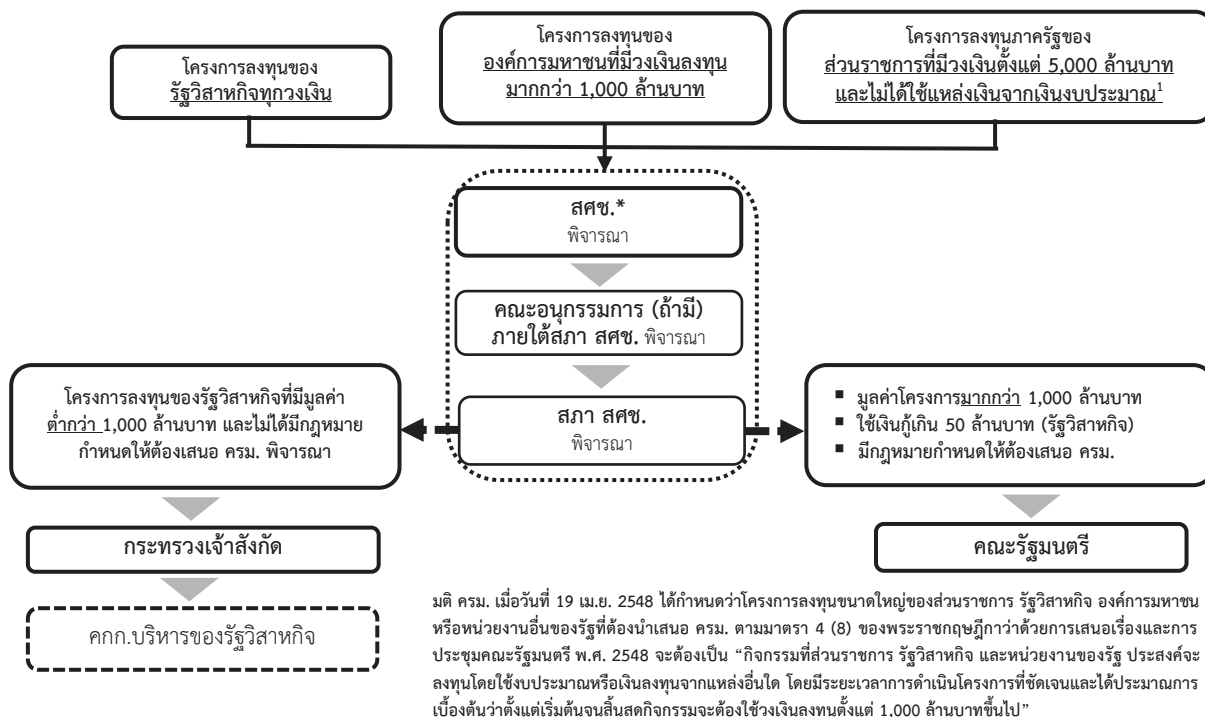
2.1.1 กรณีส่วนราชการที่จะเสนอโครงการพัฒนาที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทและไม่ได้ใช้แหล่งเงินจากเงินงบประมาณให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อส่วนราชการได้จัดทำรายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการตามคู่มือการวิเคราะห์โครงการที่ สศช. กำหนดแล้วเสร็จ ให้จัดส่งรายงานการศึกษาดังกล่าวพร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอโครงการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอ สศช. พิจารณาเสนอสภา สศช. พิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอน

ทั้งนี้ กรณีโครงการพัฒนาของส่วนราชการมีมูลค่าต่ำกว่า 5,000 ล้านบาทและไม่ได้ใช้แหล่งเงินจากเงินงบประมาณ สศช. จะดำเนินการวิเคราะห์หลักกรองความเหมาะสมของโครงการเพื่อประกอบการจัดทำความเห็นระดับสำนักงานประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

2.1.2 กรณีรัฐวิสาหกิจ เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการที่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจได้จัดทำรายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการตามคู่มือการวิเคราะห์โครงการที่ สศช. กำหนดแล้วเสร็จ ให้จัดส่งรายงานการศึกษาดังกล่าวพร้อมจัดทำข้อเสนอโครงการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอ สศช. พิจารณาเสนอสภา สศช. พิจารณาให้ความเห็นตามขั้นตอนที่กฎหมาย ระเบียบและมติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้

2.1.3 กรณีองค์การมหาชน เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการที่มีฐานะเป็นองค์การมหาชนได้จัดทำรายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการพัฒนาที่มีวงเงินลงทุนมากกว่า 1,000 ล้านบาท ตามคู่มือการวิเคราะห์โครงการที่ สศช. กำหนดแล้วเสร็จ ให้จัดส่งรายงานการศึกษาดังกล่าวพร้อมจัดทำข้อเสนอโครงการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอ สศช. พิจารณาเสนอสภา สศช. พิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป

**รูปแสดงขั้นตอนการเสนอโครงการพัฒนา
กรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนดำเนินการเอง**

หมายเหตุ : ¹กรณีโครงการพัฒนาที่มีมูลค่าน้อยกว่า 5,000 ล้านบาท และไม่ได้ใช้แหล่งเงินจากเงินงบประมาณ สศช. จะพิจารณาและให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของ ครม.

ที่มา: สศช.

2.2 กรณีให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน (PPP) ในโครงการ

2.2.1 หน่วยงานรับผิดชอบโครงการทั้งที่เป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนที่จะดำเนินโครงการโดยให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในโครงการจำเป็นต้องดำเนินการตามขั้นตอนพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 และหรือประกาศคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และกระบวนการในการร่วมลงทุนกับเอกชนหรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุน พ.ศ. 2560 (แล้วแต่กรณี) โดยเคร่งครัด

2.2.2 เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในโครงการได้กำหนดให้ สศช. พิจารณาจัดทำความเห็นระดับสำนักงานเพื่อประกอบการพิจารณาขอคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน และหรือคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (แล้วแต่กรณี)

ดังนั้น หน่วยงานเจ้าของโครงการ อาจจะจัดส่งรายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการพร้อมจัดทำข้อเสนอโครงการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอ สศช. ในคราวเดียวกันกับที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และหรือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) (แล้วแต่กรณี) เพื่อให้ สศช. สามารถดำเนินการวิเคราะห์ถ่วงน้ำหนักความเหมาะสมของโครงการเพื่อประกอบการจัดทำความเห็นระดับสำนักงานเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการระดับนโยบายตามวันและเวลาที่กำหนดได้

ส่วนที่ 3

หลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการ

ส่วนที่ 3

หลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการ

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการของ สศช. ประกอบด้วย 11 หัวข้อ ดังนี้

1. ภาพรวมการดำเนินงานหรือการให้บริการของกิจการ

วิเคราะห์ภาพรวมการดำเนินงานหรือการให้บริการของกิจการในสาขานั้นว่ามีสภาพการให้บริการอย่างไร โดยแสดงให้เห็นถึงปริมาณการให้บริการ (Demand) และขีดความสามารถในการให้บริการ (Supply) ของกิจการในสาขาหรืออุตสาหกรรมนั้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน พร้อมทั้งผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และแนวโน้มการพัฒนากิจการที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่เสนอ โดยกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการ ได้มีการดำเนินโครงการประเภทเดียวกันหรืออยู่ในพื้นที่เดียวกันกับโครงการที่เสนอให้หน่วยงานจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา โดยมีข้อมูลย้อนหลังอย่างน้อย 5 ปี และมีข้อมูลที่สำคัญได้แก่ สถานะโครงการ ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ หน่วยงานเจ้าของโครงการควรแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างการบริหารกิจการในสาขา โดยแสดงให้เห็นถึงผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กลไกการกำกับดูแล ผู้ให้บริการรายอื่น ๆ การบริหารจัดการสัญญาสัมปทาน (ถ้ามี)

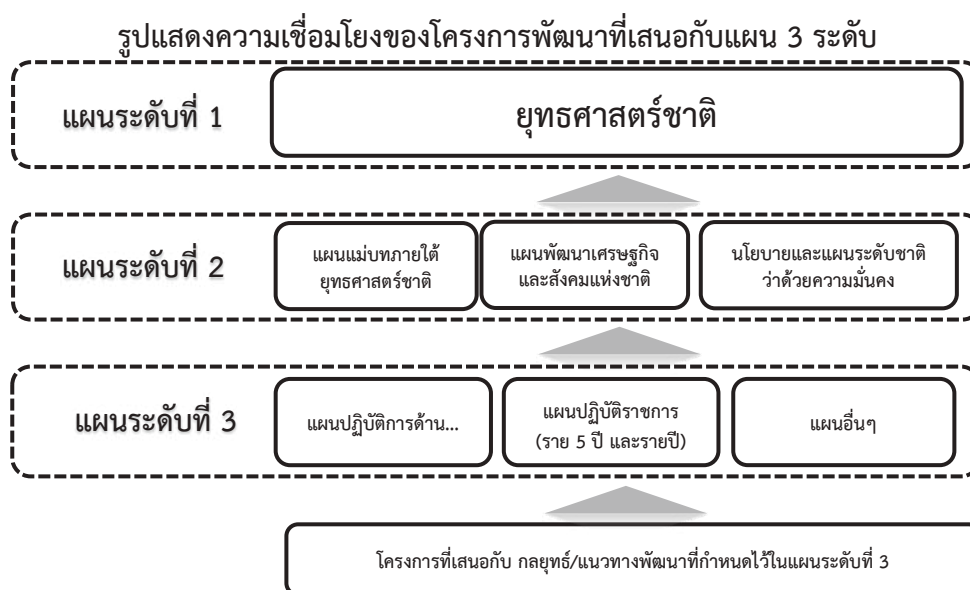
2. ความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

วิเคราะห์ความสอดคล้องและเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ (มาตรา 56) และหมวดที่ 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ (มาตรา 65) นโยบายรัฐบาล และแผน 3 ระดับตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ดังนี้

2.1 แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ

2.2 แผนระดับที่ 2 ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

2.3 แผนระดับที่ 3 แผนปฏิบัติการด้าน ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนปฏิบัติการด้านเฉพาะสาขา (Sectoral Plan) และแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Spatial development plan) โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการ ต้องวิเคราะห์ความสอดคล้องและเชื่อมโยงของโครงการที่เสนอกับกลยุทธ์/แนวทางพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนระดับที่ 3 ทั้งนี้ กรณีที่โครงการที่เสนอเป็นโครงการสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของแผนระดับที่ 3 ให้หน่วยงานวิเคราะห์และระบุให้ชัดเจนในรายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ

ที่มา: สศช.

3. ความเหมาะสม/ความจำเป็นของโครงการที่เสนอ โดย

- 3.1 วิเคราะห์สถานการณ์ และ/หรือสภาพปัญหาในภาพรวมทั้งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และแนวโน้มในอนาคต เพื่อสะท้อนถึงระดับความรุนแรงของสถานการณ์และ/หรือสภาพปัญหาที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต รวมถึงผลกระทบที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ในกรณีที่ไม่มีโครงการที่เสนอ ทั้งนี้ การประมาณการแนวโน้มในอนาคตต้องแสดงสมมติฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนในรายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ
- 3.2 วิเคราะห์รายละเอียดของของสถานการณ์และ/หรือสภาพปัญหาให้ชัดเจน เพื่อให้เข้าใจถึงต้นเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา รวมถึงปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อการใช้บริการหรือการพัฒนาในระยะต่อไปทั้งในทางบวกและทางลบ เพื่อประกอบการพิจารณาว่ากรณีมีโครงการจะช่วยบรรเทา แก้ไข หรือเตรียมการรับมือกับสถานการณ์และปัญหาในแต่ละเรื่องที่เกิดขึ้นได้อย่างไร โดยคำนึงถึงเงื่อนไขของระยะเวลาในการตัดสินใจ และการจัดหาหรือการเพิ่มปริมาณ (Availability) และด้านคุณภาพ/ประสิทธิภาพ (Performance) ทั้งนี้ ในกรณีที่การดำเนินโครงการที่เสนอมีผลกระทบต่อเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผน 3 ระดับ และ/หรือระดับคุณภาพการให้บริการของสาขาการพัฒนาให้วิเคราะห์และระบุให้ชัดเจนในรายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ
- 3.3 วิเคราะห์ผลประโยชน์ของโครงการในส่วนที่ประชาชนในพื้นที่โครงการและ/หรือในบริเวณพื้นที่โครงการได้รับ โดยระบุกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน เพื่อพิจารณาถึงความสำคัญของโครงการต่อผู้ใช้บริการ ผู้รับบริการ และประชาชนทั่วไป ซึ่งถือเป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการในขั้นสุดท้าย

4. ความเหมาะสมทางกายภาพ วิเคราะห์ความพร้อมด้านที่ดิน ความเหมาะสมของพื้นที่โครงการ และความเชื่อมโยงกับกับโครงการอื่น ดังนี้

4.1 ความพร้อมด้านที่ดิน (ถ้ามี)

- 4.1.1 วิเคราะห์และจัดทำสถานะการจัดหาที่ดินและความพร้อมของที่ดินสำหรับดำเนินโครงการรวมถึงพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แนวเส้นทางของการวางสายส่งไฟฟ้าในกรณี

ต่าง ๆ ได้แก่ หน่วยงานที่มีที่ดินอยู่แล้ว การจัดซื้อที่ดิน การจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562 การปฏิบัติตามขั้นตอนการขออนุญาตใช้ที่ดินจากหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ อาทิ การเข้าใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่โบราณสถาน พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

4.1.2 จัดทำแผนการดำเนินการจัดหาที่ดินที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินที่ใช้ในการดำเนินโครงการภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี อาทิ การจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดิน การอพยพ/รื้อย้ายประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในพื้นที่ตั้งโครงการ การรื้อย้ายอาคารหรือสิ่งก่อสร้างในพื้นที่ การรับมอบ/ส่งมอบทรัพย์สินที่มีอยู่ตามสัญญาที่หน่วยงานได้ลงนามผูกพัน

4.1.3 วิเคราะห์ประเมินปัญหาอุปสรรคในการจัดหาที่ดินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งในส่วนการยอมรับของประชาชน ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมถึงการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย พร้อมทั้งเสนอแนวทางหรือมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคดังกล่าว

4.2 ความเหมาะสมของพื้นที่โครงการ (Site Selection)

วิเคราะห์ความเหมาะสมของที่ตั้งหรือพื้นที่โครงการที่เสนอ โดยต้องแสดงให้เห็นถึงหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ตั้งโครงการ โดยอาจจะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ปัจจัยทางด้านอุปสงค์ ปัจจัยทางด้านอุปทาน ปัจจัยการผลิต หรือแหล่งวัตถุดิบ คู่แข่ง ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เช่น กรณีโครงการก่อสร้างระบบผลิตประปา ควรมีการพิจารณาทางเลือกที่ตั้งระบบผลิตที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายในการวางท่อส่งน้ำดิบจากแหล่งน้ำดิบมายังระบบผลิตและวางระบบท่อจำหน่ายน้ำประปาไปยังผู้ใช้น้ำ การเข้าถึงพื้นที่โครงการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับดำเนินโครงการ รวมทั้งผลกระทบต่อการจราจรในบริเวณใกล้เคียงที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนความเหมาะสมของขนาดของพื้นที่ในด้านความเพียงพอของพื้นที่ในการใช้งาน

4.3 ความเชื่อมโยงกับโครงการอื่น

ความสอดคล้องและความเชื่อมโยงกับโครงการอื่น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยวิเคราะห์ว่าโครงการมีส่วนสนับสนุนโครงการอื่น หรือจำเป็นต้องมีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อก่อให้เกิดการประสานงานอย่างเป็นระบบ และเกิดประโยชน์ในภาพรวมเพื่อบรรลุเป้าหมายโดยรวมได้อย่างไร อาทิ โครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกจำเป็นต้องมีการก่อสร้างทางรถไฟเชื่อมโยงเข้าสู่ท่าเรือด้วยหรือไม่ โครงการก่อสร้างรถไฟไฟฟ้าจำเป็นต้องมีการพิจารณาความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะช่วยสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้ใช้บริการในการเดินทางเข้าถึงสถานี เพื่อให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของประมาณการปริมาณผู้โดยสารของโครงการ

ทั้งนี้ กรณีที่โครงการได้มีการประมาณการปริมาณความต้องการของโครงการภายใต้สมมติฐานที่มีการดำเนินโครงการอื่น จำเป็นต้องระบุรายละเอียดสมมติฐานอย่างชัดเจน โดยอย่างน้อยต้องแสดงให้เห็นถึง แผนการดำเนินงาน กรอบระยะเวลา และวงเงินลงทุน รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการที่มีความเชื่อมโยงด้วย

5. ความเหมาะสมทางเทคนิค

วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบทางเลือกด้านเทคนิคทั้งในด้านวงเงินลงทุนเริ่มต้น ค่าใช้จ่ายดำเนินงานและบำรุงรักษา (O&M) ตลอดอายุโครงการ (Life Cycle Costs) ประสิทธิภาพในการใช้งานความสามารถของเทคโนโลยีในการรองรับอุปสงค์ของสินค้าและบริการได้ตลอดอายุโครงการ และขีดความสามารถขององค์กรในการรองรับเทคโนโลยีดังกล่าว รวมทั้งโอกาสในการพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีในอนาคต ตลอดจนความยืดหยุ่นในการบริหารหรือให้บริการกรณีที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้

ทั้งนี้ การพิจารณาเปรียบเทียบทางเลือกทางด้านเทคนิคต้องอยู่บนพื้นฐานที่มีศักยภาพเดียวกัน อาทิ การเปรียบเทียบปริมาณการผลิตไฟฟ้าขนาดเดียวกัน ระหว่างการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ ชยะมูลฝอย และลม

6. ความเหมาะสมทางการเงินและเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ความเหมาะสมทางการเงินและทางเศรษฐกิจของโครงการ เป็นการพิจารณาบนหลักการของการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลประโยชน์ – ต้นทุน (Cost-Benefit Analysis: CBA) โดยการเปรียบเทียบระหว่างกรณีมีโครงการ (With Project Situation) กับกรณีไม่มีโครงการ (Without Project Situation) เพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรของประเทศที่เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในมิติด้านการเงินและทางเศรษฐกิจ

6.1 ความเหมาะสมทางการเงิน

การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเงินของโครงการ เพื่อแสดงให้เห็นว่าโครงการที่เสนอมีความคุ้มค่า หรือมีความเหมาะสมทางการเงินหรือไม่ ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์เบื้องต้น ดังนี้

6.1.1 ความเหมาะสมของสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการ หน่วยงานเจ้าของโครงการ จำเป็นต้องแสดงรายละเอียดของสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำประมาณการกระแสเงินสดทางการเงินของโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาว่ากระแสเงินสดของโครงการ ได้ประมาณการตามหลักวิชาการและมีความน่าเชื่อถือ ประกอบด้วย

1) สมมติฐานทั่วไป ที่สำคัญได้แก่

- **ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม** อ้างอิงตามที่ สศช. ประกาศกำหนด ซึ่งในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง สศช. จะมีการประกาศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

สมมติฐาน	แผนฯ 13 (2566-2570)	แผนฯ 14 (2571-2575)	แผนฯ 15 (2576-2580)
เศรษฐกิจโลก (%)	3.2	3.0	3.0
ราคาน้ำมัน (ดอลลาร์ต่อบาร์เรล)	80	80	80
วัยแรงงาน (%)	-0.8	-0.9	-0.9
ผลผลิตภาพการผลิต (%)	1.8	1.5	1.2
อัตราการขยายตัว GDP (%)	3.5	3.0	2.8
อัตราเงินเฟ้อ (%)	2.0	2.0	2.0

ที่มา: สศช. ปี 2566

- สมมติฐานอื่น ๆ อาทิ

- ต้นทุนทางการเงินถ่วงเฉลี่ย (Weighted Average Cost of Capital : WACC⁵)
- อายุโครงการ (ปี)
- ปีแรกที่เปิดให้บริการ
- อายุการใช้งานของสินทรัพย์
- วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา
- จำนวนวัน (ต่อปี) ในการประมาณการรายได้ – ค่าใช้จ่ายของโครงการที่แตกต่างกันต้องแสดงและระบุเหตุผลอย่างชัดเจนด้วย

2) ด้านต้นทุน ระบุสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณต้นทุนของโครงการ ประกอบด้วย

- **ต้นทุนทางตรง (Direct cost)** หมายถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นโดยตรงเพื่อให้สามารถดำเนินโครงการดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการประมาณการวงเงินลงทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบำรุงรักษา (Operating and Maintenance : O&M) ของโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ โดยมีรายการต้นทุนที่สำคัญได้แก่ ค่าวัสดุและสิ่งก่อสร้าง ค่าเครื่องมือเครื่องจักร ค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่ดิน อาทิ ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ค่าร้อยละ ค่า O&M ทั้งนี้ จะต้องไม่นำรายจ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตมารวมในการวิเคราะห์
- **ต้นทุนทางอ้อม (Indirect cost)** เป็นประมาณการต้นทุนหรือผลกระทบที่เกิดจากกรณีมีโครงการ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามมาตรการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

3) ด้านรายได้หรือผลประโยชน์ ระบุสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณรายได้หรือผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการ เช่น แนวโน้มปริมาณความต้องการของอุตสาหกรรมหรือธุรกิจ ส่วนแบ่งการตลาด การกำหนดอัตราค่าบริการและการปรับอัตราค่าบริการ เป็นต้น

⁵ อัตราเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักต้นทุนเงินลงทุน (Weighted Average Cost of Capital: WACC) คือการถ่วงน้ำหนักระหว่างสัดส่วนการใช้เงินกู้และเงินทุนของหน่วยงาน ซึ่งการประมาณการต้นทุนของแหล่งเงินทุน อาจจะคิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยของหน่วยงาน สำหรับการประมาณการต้นทุนของแหล่งเงินทุนของกิจการหรือค่าเสียโอกาสในการใช้เงินทุนของหน่วยงานอาจจะคิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก หรืออัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล

$$WACC = K_E \left[\frac{E}{E+D} \right] + K_D (1-T) \left[\frac{D}{E+D} \right]$$

โดย K_E คือต้นทุนเงินทุน K_D คือต้นทุนเงินกู้ T คือภาษี E คือส่วนของทุน D คือหนี้สิน

ข้อควรพิจารณา สมมติฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางการเงินของโครงการ ต้องเป็นข้อมูลปัจจุบันเพื่อให้ผลการวิเคราะห์สะท้อนหรือใกล้เคียงข้อเท็จจริงมากที่สุด โดยกรณีที่หน่วยงานรับผิดชอบโครงการจัดทำรายงานการวิเคราะห์โครงการฯ ที่อ้างอิงจากข้อมูลที่ล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในปัจจุบัน อาทิ กรณีที่ประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่ดินโดยอ้างอิงผลการสำรวจที่ดินปี 2562 ในการเสนอขออนุมัติโครงการในปี 2566 สศช. จะมีหนังสือขอให้หน่วยงานดำเนินการสำรวจสภาพที่ดินและจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินให้เป็นปัจจุบัน **ความเหมาะสมของการประมาณการรายจ่ายโครงการ** หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องแสดงให้เห็นว่าการประมาณกระแสเงินสดจ่ายของโครงการเป็นการคำนวณตามหลักการทางวิชาการ มีการกำหนดสมมติฐานที่มีความน่าเชื่อถือ และมีความครอบคลุมรายการรายจ่ายโครงการไว้ครบถ้วนแล้ว ดังนี้

1) การประมาณการวงเงินลงทุนของโครงการ

- **การประมาณการราคาค่าก่อสร้าง** จะต้องจัดทำบัญชีแสดงรายการวัสดุ ก่อสร้างหรือครุภัณฑ์ (Bill of Quantities : BOQ) ที่ชัดเจน และกำหนดราคาปีฐานที่ชัดเจน พร้อมทั้งระบุวิธีการที่ใช้ในการประมาณการวงเงินลงทุนโครงการอย่างชัดเจน อาทิ เป็นข้อมูล BOQ ที่ได้จากผลการศึกษาออกแบบเบื้องต้น (Pre-feasibility study) หรือรายงานการศึกษาออกแบบรายละเอียด (Detail Design) ของโครงการ
- **การประมาณราคาค่าวัสดุหรือครุภัณฑ์** ต้องแสดงให้เห็นหลักการที่ใช้ในการประมาณการราคาค่าวัสดุก่อสร้าง ครุภัณฑ์อย่างชัดเจน โดยกรณีที่เป็นวัสดุหรือครุภัณฑ์ตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์และมาตรฐานสิ่งก่อสร้างของสำนักงานประมาณให้ใช้ราคามาตรฐานเป็นฐานข้อมูลในการคำนวณสำหรับรายการที่อยู่นอกเหนือบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างของสำนักงานประมาณ ให้หน่วยงานระบุให้ชัดเจนว่ามีรายการใดที่อยู่นอกเหนือบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง และให้เปรียบเทียบการประมาณราคาที่เสนอกับราคาครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างที่หน่วยงานได้จัดหาในอดีตหรือเปรียบเทียบราคากับผู้ผลิตอย่างน้อย 3 ราย เพื่อประกอบการพิจารณาความเหมาะสมของกรอบวงเงินลงทุนที่เสนอ
- **การประมาณการแผนเบิกจ่ายลงทุนของโครงการ** จะต้องสัมพันธ์กับแผนดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ในกรณีที่โครงการจะต้องมีการลงทุนเพิ่มเติมหรือปรับปรุงสินทรัพย์เพื่อให้มีอายุการใช้งานจนสิ้นสุดอายุโครงการให้ระบุหลักการและเหตุผลที่ใช้ในการประมาณการวงเงินลงทุนดังกล่าว
- **กรณีที่มีการจัดซื้ออุปกรณ์ในการก่อสร้างหรือผลิตจากต่างประเทศ** จะต้องระบุสัดส่วนการลงทุนและมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของโครงการ (Import Content) อย่างชัดเจน

- **การประมาณมูลค่าจาก ณ สิ้นอายุโครงการ (ถ้ามี)** ควรแสดงถึงหลักการที่ใช้ในการประมาณ ได้แก่ การกำหนดอายุการใช้งานของสินทรัพย์และวิธีการในการคำนวณค่าเสื่อมราคา
- 2) **การประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่ดิน (ถ้ามี)** โดยการประมาณการค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ค่าทดแทนทรัพย์สินให้แสดงปีที่สำรวจ จำนวนและขนาดพื้นที่สิ่งก่อสร้าง/ทรัพย์สิน รวมถึงหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประมาณราคาโดยอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลให้ชัดเจน อาทิ ราคาประเมินที่ดินรอบปีปัจจุบันของกรมธนารักษ์
- 3) **การประมาณการค่าใช้จ่ายดำเนินงานและบริหารจัดการ** ควรเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในปัจจุบันหรือในช่วงที่ผ่านมา ทั้งนี้ กรณีที่หน่วยงานไม่มีข้อมูลดังกล่าวให้เปรียบเทียบกับข้อมูลของหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน (ทั้งในประเทศและต่างประเทศ)
- 4) **ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ** เช่น ค่าจ้างที่ปรึกษา ค่าภานำเข้าอุปกรณ์จากต่างประเทศ ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามมาตรการผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งในช่วงก่อน – ระหว่างก่อสร้างและเปิดให้บริการ ดอกเบี้ยระหว่างก่อสร้าง เป็นต้น ให้ระบุเหตุผลความจำเป็น พร้อมทั้งหลักการที่ใช้ในการประมาณการ

6.1.2 ความเหมาะสมในการประมาณการรายรับโครงการ

- 1) **การประมาณปริมาณความต้องการ** จะต้องแสดงให้เห็นถึงสมมติฐานในการประมาณการที่สำคัญและวิธีการที่ใช้ในการพยากรณ์ปริมาณความต้องการของผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ เช่น การประมาณการแนวโน้มปริมาณความต้องการและปริมาณอุปทานของอุตสาหกรรม และส่วนแบ่งตลาดของหน่วยงานโดยใช้ฐานข้อมูลในอดีตและปัจจุบัน เป็นต้น รวมทั้งข้อมูลผลการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของโครงการหรือโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
- 2) **การกำหนดและการปรับอัตราค่าสินค้าหรือบริการ** จะต้องแสดงให้เห็นถึงการกำหนดอัตราค่าสินค้าหรือบริการและการปรับอัตราค่าสินค้าหรือบริการอย่างชัดเจน รวมทั้งเปรียบเทียบผลการดำเนินการปรับอัตราค่าสินค้าหรือบริการของโครงการในลักษณะใกล้เคียงกันที่ผ่านมา ทั้งนี้ ในกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ หรือจำเป็นต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาก่อนจะต้องระบุเป็นเงื่อนไขในสมมติฐานอย่างชัดเจน
- 3) **รายได้อื่น ๆ (ถ้ามี)** จะต้องระบุสมมติฐานพร้อมทั้งเหตุผลที่ใช้ในการประมาณการที่ชัดเจน

- #### 6.1.3 ความเหมาะสมของแหล่งที่มาของเงินลงทุนโครงการ
- หน่วยงานรับผิดชอบโครงการจะต้องแสดงให้เห็นถึงประมาณการแหล่งที่มาของเงินลงทุนโครงการ เช่น เงินรายได้ของหน่วยงาน เงินกู้จากต่างประเทศ เงินกู้ในประเทศ เงินงบประมาณแผ่นดิน เป็นต้น พร้อมทั้งระบุสัดส่วนของแหล่งเงินลงทุนที่ใช้ด้วย นอกจากนี้จะต้องแสดงให้เห็นถึงความพร้อมหรือความเป็นไปในการจัดหาแหล่งเงินลงทุนที่เสนอด้วย โดยพิจารณาจาก

- 1) **กรณีใช้เงินรายได้ของหน่วยงาน** จะต้องแสดงให้เห็นถึงสภาพคล่องทางการเงิน ความเสี่ยงทางการเงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งความสามารถในการชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย
- 2) **กรณีใช้แหล่งเงินอื่น ๆ ได้แก่**
 - **กรณีที่หน่วยงานมีความประสงค์จะใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน** หน่วยงานจะต้องแสดงให้เห็นถึงสถานะการขอรับการจัดสรรจากเงินงบประมาณ โดยอาจจะอ้างอิงจากการปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบที่เกี่ยวข้อง
 - **กรณีที่หน่วยงานมีความประสงค์จะใช้แหล่งเงินกู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ** หน่วยงานจะต้องแสดงให้เห็นถึงสถานะของโครงการโดยอาจจะอ้างอิงจากการปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบหรือวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงิน โดยกรณีที่หน่วยงานเป็นผู้รับภาระในการชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยทั้งในกรณีที่ใช้แหล่งเงินจากรายได้ของหน่วยงานและใช้เงินรายได้ของโครงการ ให้หน่วยงานจัดทำประมาณการกระแสเงินสดของโครงการทั้งกรณีก่อนการจัดหาเงิน (Cash Flow Project case) และหลังการจัดหาแหล่งเงิน และกรณีหลังการจัดหาแหล่งเงิน (Cash Flow Project : After finance) พร้อมทั้งระบุสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการที่สำคัญด้วย อาทิ ระยะเวลาของสัญญา อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาปลอดเงินต้น เพื่อประกอบการพิจารณาผลกระทบต่อความเหมาะสมทางการเงินของโครงการ
 - **การให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน (PPP)** หน่วยงานจะต้องจัดทำประมาณการกระแสเงินสดของโครงการทั้งกรณีหน่วยงานดำเนินการเอง (PSC) และกรณีให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน โดยจะต้องแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมของการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน พร้อมทั้งระบุสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการที่สำคัญด้วย เช่น ส่วนแบ่งรายได้ อายุสัญญาสัมปทาน อัตราผลตอบแทนที่เอกชนคาดหวัง เป็นต้น

6.1.4 เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางการเงินของโครงการ

- 1) **ผลตอบแทนทางการเงินคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Financial Net Present Value: FNPV)** หมายถึงผลรวมของมูลค่าปัจจุบัน (PVs) ของกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายของโครงการ ถ้าโครงการมี $FNPV > 0$ จะเป็นโครงการที่มีความเหมาะสมหรือมีความคุ้มค่าทางการเงิน ทั้งนี้ อัตราคิดลด (discount rate) ให้ใช้ WACC ของหน่วยงาน โดยให้ระบุสมมติฐานที่ใช้ในการคำนวณ WACC ที่ชัดเจน
- 2) **อัตราผลตอบแทนทางการเงิน (Financial Internal Rate of Return: FIRR)** คือ อัตราผลตอบแทนทางการเงินของโครงการอย่างต่ำที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนทางการเงินทั้งหมดเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุน เกณฑ์มาตรฐานของ FIRR ควรมากกว่า WACC ของหน่วยงาน

- 3) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Financial Benefit Cost Ratio: B/C)
ถ้าโครงการมี $B/C > 1$ จะเป็นโครงการที่มีความเหมาะสมหรือมีความคุ้มค่าทางการเงิน

6.2 ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจของโครงการ เป็นการวิเคราะห์ในแง่มุมมองของประเทศหรือของสังคมโดยรวมเพื่อพิจารณาถึงการจัดสรรทรัพยากรทุกอย่างของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการว่าการใช้ทรัพยากรดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และให้ผลประโยชน์แก่ประเทศและสังคมโดยรวม มีความคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ได้จากการเสียสละการใช้ประโยชน์ในทางเลือกอื่น ๆ มาใช้ตามแผนงานโครงการนั้นมากน้อยเพียงไร

6.2.1 สมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการ หน่วยงานเจ้าของโครงการจำเป็นต้องแสดงรายละเอียดของสมมติฐานที่ใช้ในการคำนวณกระแสเงินสดทางเศรษฐกิจของโครงการประกอบด้วย

- 1) **สมมติฐานทั่วไป** การวิเคราะห์ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจจะใช้สมมติฐานทั่วไป เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางการเงินของโครงการ แต่มีความแตกต่างที่การวิเคราะห์ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจจะไม่รวมค่าใช้จ่ายทางการเงิน อาทิ ดอกเบี้ยและภาษี นอกจากนี้ อัตราคิดลดทางเศรษฐกิจ (Economic Discount Rate) จะอ้างอิงตามที่ สศช. ประกาศกำหนด

การศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจของโครงการที่หน่วยงานเจ้าของโครงการได้ดำเนินการในปี 2568 เป็นต้นไป ให้ใช้อัตราคิดลดทางเศรษฐกิจตามผลการศึกษาโครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของ สศช. และธนาคารโลก (ปี 2564) ที่ได้ข้อสรุปว่า อัตราคิดลดทางสังคมของประเทศไทย (Social Discount Rate) สำหรับการวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐในประเทศไทยที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วงร้อยละ 6.55 - 7.59 หรือค่ากลางเท่ากับร้อยละ 7.00

- 2) **ด้านต้นทุนทางเศรษฐกิจ** การประเมินมูลค่าต้นทุนทางเศรษฐกิจ จะประเมินจากต้นทุนค่าเสียโอกาสของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ซึ่งโดยทั่วไปราคาสินค้าตลาดจะไม่สามารถสะท้อนต้นทุนค่าเสียโอกาสของทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลจากสภาพตลาดที่ไม่มีการแข่งขันหรือการแทรกแซงการทำงานของตลาดโดยรัฐ ทำให้การประเมินมูลค่าต้นทุนทางเศรษฐกิจจะมีการคิดราคาเงา (Shadow Price) โดยการนำราคาซื้อขายภายในประเทศ (Domestic Price) มาคูณด้วยราคาเงา (Conversion Factor) หรือการนำมูลค่าบิดเบือนของราคา (Price Distortion) ออกจากมูลค่าตลาดของสินค้าที่สำคัญ ได้แก่ ภาษีนำเข้า ภาษีส่งออก และภาษีสรรพสามิต หรือภาษีอื่นที่เจาะจงเฉพาะสินค้าหรือบริการดังกล่าว (เช่น ภาษีเทศบาล ที่พ่วงมากับภาษีข้างต้น ภาษีน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น)

ทั้งนี้ ตามผลการศึกษาโครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของ สศช. และธนาคารโลก (ปี 2564) สรุปว่า ตัวปรับค่ามาตรฐาน (Standard Conversion Factor: SCF)

เป็นตัวแปรที่ใช้ในการแปลงต้นทุนทางการเงินให้เป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะคำนึงถึงเฉพาะต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงโดยไม่รวมค่าลงทุนจากค่าภาษี อากรเงินอุดหนุน การบิดเบือนตลาด รวมถึงผลกระทบภายนอก (Externalities) ทั้งในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากท้ายที่สุดเงินดังกล่าวจะถูกถ่ายโอนกลับมาเป็นของรัฐบาลในอนาคต ดังนั้น การปรับมูลค่าทางการเงินให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยตัวปรับค่ามาตรฐาน (SCF) จะช่วยให้การวิเคราะห์ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของโครงการเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยธนาคารโลกได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการวิเคราะห์หาตัวปรับค่าเพื่อใช้ในการกำหนดวิธีการคำนวณตัวปรับค่าที่มีความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย สรุปได้ว่าจะใช้วิธี Cost of Supply Approach โดยตัวปรับค่ามาตรฐาน (Standard Conversion Factors) ของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ของประเทศไทยควรมีค่าประมาณ 0.6 - 0.9 หรือเฉลี่ยประมาณ 0.7

**ตาราง ผลการคำนวณตัวปรับค่ามาตรฐานสำหรับโครงการ
ด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย**

Factor	Conversion Factors	Values
Non-traded Sectors		
1	Electricity & gas	0.72
2	Water works & supply	0.56
3	Building construction	0.87
4	Public works & other construction	0.81
5	Transportation	0.76
6	Communication	0.47
7	Public services	0.68
	Average CFs of public non-traded sectors	0.70
Primary Inputs		
8	Skilled labor	0.85
9	Unskilled labor	0.67
10	Operating Surplus	0.61

ที่มา: ผลการศึกษาที่ดำเนินการร่วมกันระหว่าง สศช. และธนาคารโลก

อย่างไรก็ดี กรณีที่หน่วยงานมีข้อจำกัดไม่สามารถคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยใช้ราคาเงาได้ ให้หน่วยงานประเมินมูลค่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของโครงการ โดยการนำมูลค่าบิดเบือนของราคา (Price Distortion) ออกจากมูลค่าตลาดของสินค้าที่สำคัญ ได้แก่ ภาษีนำเข้า ภาษีส่งออก และภาษีสรรพสามิต หรือภาษีอื่นที่เจาะจงเฉพาะสินค้าหรือบริการดังกล่าว (เช่น ภาษีเทศบาล ที่พ่วงมากับภาษีข้างต้น ภาษีน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น)

- 3) **ด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ** หน่วยงานต้องแสดงให้เห็นถึงที่มาและ/หรือหลักการของสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการที่สามารถอธิบายได้ตามหลักวิชาการประกอบด้วย

- **ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจทางตรง** คือ การประมาณมูลค่าของผลประโยชน์หรือผลผลิตที่เป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักของโครงการตลอดอายุโครงการ อาทิ กรณีดำเนินโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ก่อให้เกิดมูลค่าการประหยัดระยะเวลา (VOT) และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (VOC) รวมถึงลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุจากการเดินทางเมื่อเทียบกับกรณีไม่มีโครงการ
- **ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจทางอ้อม** คือ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการมีโครงการ ซึ่งผลประโยชน์ดังกล่าวไม่ได้เป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ หน่วยงานควรประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของโครงการในระดับมหภาคเพิ่มขึ้น เช่น ผลกระทบต่อฐานะดุลบัญชีเดินสะพัดโดยเฉพาะกรณีที่มีสัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศจำนวนมาก ผลกระทบต่อตลาดแรงงาน เป็นต้น

6.2.2 เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเศรษฐกิจของโครงการ

- 1) **ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Economic Net Present Value: ENPV)** หมายถึงผลรวมของมูลค่าปัจจุบัน (PVs) ของกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายของโครงการ ถ้าโครงการมี $ENPV > 0$ จะเป็นโครงการที่คุ้มค่าในการลงทุน

ผลการศึกษาโครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานระหว่าง สศช. กับธนาคารโลกเมื่อปี 2564 พบว่า อัตราคิดลดทางสังคมของประเทศ (SDR) อยู่ในช่วงร้อยละ 6.55 - 7.59 หรือค่ากลางเท่ากับร้อยละ 7⁶ อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาความเหมาะสมทางเศรษฐกิจของโครงการฯ ที่หน่วยงานได้ดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการก่อนปี 2568 สศช. จะยังคงใช้อัตราคิดลดทางสังคมเท่ากับร้อยละ 12 ตามที่ได้มีการประกาศกำหนดไว้ในคู่มือการวิเคราะห์โครงการฯ ฉบับปรับปรุงปี 2555 สำหรับการศึกษาจัดทำรายงานวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการที่หน่วยงานจะดำเนินการตั้งแต่ปี 2568 เป็นต้นไป ให้ใช้อัตราคิดลดทางสังคมที่ร้อยละ 7

⁶ อัตราคิดของสังคม (SDR) โดยวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Method: WA) ระหว่างของอัตราการชดเชยค่าบริโภคต่างเวลาทางสังคม (Social Rate of Time Preference: SRTTP) และต้นทุนค่าเสียโอกาสทางสังคมของเงินทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Social Opportunity Cost of Capital: SOC) ซึ่งสะท้อนแหล่งที่มาของเงินทุนสำหรับการลงทุนโครงการภาครัฐที่อาจมาจากหลายช่องทาง การทำให้ผู้บริโภครอต้องลดการบริโภคในปัจจุบันลง การแทนที่การลงทุนภาคเอกชน และการกู้ยืมจากตลาดทุนต่างประเทศ

$$SDR = \alpha SRTTP + \beta SOC + (1-\alpha-\beta) I_f$$

โดย อัตราการชดเชยค่าบริโภคต่างเวลาของสังคม (SRTTP)

$$SRTTP = r = \rho + \theta g$$

r คือ อัตราผลตอบแทน ρ คือ ความพึงพอใจเชิงเวลาที่แท้จริง
 θ คือ ความยืดหยุ่นของอัตราประโยชน์ส่วนเพิ่มจากการบริโภค
 g คือ อัตราการเติบโตรายปีของการบริโภคต่อหัวที่แท้จริง

ต้นทุนค่าเสียโอกาสทางสังคมของเงินทุนส่วนเพิ่ม (SOC)

$$SOC = \frac{[r_c/(1-t)] - \pi}{1-\pi}$$

r_c คือ อัตราผลตอบแทนพันธบัตรบริษัทที่น่าเชื่อถือ
 t คือ อัตราภาษี π คือ อัตราเงินเฟ้อ

α คือ สัดส่วนที่ลงทุนโดยงบประมาณภาครัฐ $1-\alpha-\beta$ คือ สัดส่วนหนี้สาธารณะสกุลเงินต่างประเทศ I_f คือ อัตรากู้ยืมจากต่างประเทศของภาครัฐ β คือ สัดส่วน PPP จากยุทธศาสตร์ PPP หรือ สัดส่วนของการลงทุนภาคเอกชนต่อการใช้จ่ายภาครัฐต่อ GDP

- 2) อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของโครงการ (Economic Internal Rate of Return: EIRR) เป็นค่าที่แสดงถึงอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของโครงการ เป็นการพิจารณาถึงการพัฒนาโครงการที่ส่งผลประโยชน์ต่อภาพรวมทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม เกณฑ์มาตรฐานของ EIRR ควรมากกว่าอัตราคิดลดทางสังคมที่ สศช. กำหนดในแต่ละช่วงเวลา

6.3 การวิเคราะห์ความไวของโครงการ (Sensitivity Analysis)

พิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในกรณีที่ผลประโยชน์และต้นทุนเปลี่ยนแปลงไปจากสมมติฐานที่กำหนดไว้ทั้งในทางบวกและลบ เพื่อจะดูพิจารณาถึงผลกระทบต่อความเหมาะสมทางการเงินและทางเศรษฐกิจของโครงการ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อผลตอบแทนทางการเงินและทางเศรษฐกิจของโครงการ และช่วยให้การตัดสินใจในการลงทุนเป็นไปได้อย่างมีความรัดกุมและรอบคอบมากยิ่งขึ้น โดยในการวิเคราะห์ความไวของโครงการ (Sensitivity Analysis) หน่วยงานเจ้าของโครงการควรระบุปัจจัยและสาเหตุที่จะมีผลกระทบต่อโครงการอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การเปลี่ยนแปลงของราคาหรือประสิทธิภาพของเทคโนโลยี สำหรับการกำหนดทางเลือกในการศึกษาของแต่ละกรณี ดังนี้

6.3.1 กรณีวิเคราะห์ความไวของโครงการ – ปัจจัยเดียว

- 1) กรณีที่ต้นทุนค่าก่อสร้างเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและลดลงร้อยละ 5 10 และ 20
- 2) กรณีที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบำรุงรักษา เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและลดลงร้อยละ 5 10 และ 20
- 3) กรณีที่รายได้ของโครงการ เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและลดลงร้อยละ 5 10 และ 20
- 4) กรณีที่โครงการเปิดให้บริการล่าช้ากว่ากำหนดการตามแผนที่ได้รับอนุมัติ จำนวน 1 ปี (หรือตามจำนวนปีจากค่าเฉลี่ยความล่าช้าในการเปิดให้บริการของโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในความรับผิดชอบของหน่วยงาน)

6.3.2 กรณีวิเคราะห์ความไวของโครงการ – สองปัจจัยพร้อมกัน

กรณีที่ต้นทุนค่าก่อสร้างเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและลดลงร้อยละ 5 10 และ 20 และกรณีที่รายได้ของโครงการ เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและลดลงร้อยละ 5 10 และ 20

ทั้งนี้ ให้หน่วยงานจัดทำแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงโครงการ โดยระบุวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

7. ผลกระทบต่อฐานะการเงิน

- 7.1 พิจารณาจากผลประกอบการของหน่วยงานในปีปัจจุบันและประมาณการในอนาคต โดยในการประมาณผลกระทบต่อฐานะการเงินในอนาคตนั้น หน่วยงานจะต้องจัดทำประมาณการผลประกอบการและฐานะการเงินในอนาคตอย่างน้อย 5 ปี เปรียบเทียบกรณีมีและไม่มีโครงการ เพื่อประกอบการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการลงทุนโครงการที่เสนอ และผลกระทบจากการดำเนินโครงการต่อผลประกอบการ และฐานะการเงินของหน่วยงาน โดยวิเคราะห์ใน 3 ประเด็นหลัก คือ

- 7.1.1 **ความสามารถในการชำระหนี้** เพื่อให้เห็นว่ารัฐวิสาหกิจดำเนินงานได้คล่องตัวเพียงใด มีเงินชำระหนี้แก่เจ้าหนี้หรือไม่ มีเงินหมุนเวียนใช้จ่ายเพียงพอหรือไม่ หรือจะประสบปัญหาเงินสดขาดมือหรือไม่
- 7.1.2 **ความสามารถในการก่อหนี้ของรัฐวิสาหกิจ** เพื่อให้เห็นถึงความเชื่อถือของเจ้าหนี้ที่มีต่อกิจการ ภาระผูกพันทางการเงินของรัฐวิสาหกิจ และความสามารถของรัฐวิสาหกิจในการชำระหนี้
- 7.1.3 **ความสามารถในการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจโดยรวม** ซึ่งวิเคราะห์จากความสามารถในการทำกำไร และความสามารถในการหาประโยชน์จากสินทรัพย์และการลงทุนโดยรวมขององค์กร
- 7.2 **อัตราส่วนที่สำคัญๆ สำหรับประกอบการวิเคราะห์** มีดังนี้
- 7.2.1 **อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio)** คำนวณจากสินทรัพย์หมุนเวียนหารด้วยหนี้สินหมุนเวียน โดยปกติในธุรกิจภาคเอกชนอัตราส่วนนี้ไม่ควรต่ำกว่า 2.5 เพื่อให้เจ้าหนี้มีความมั่นใจว่ากิจการมีเงินสด หรือสินค้าที่จะขายเป็นเงินสดได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ตลอดเวลาที่เจ้าหนี้ต้องการ แต่ในกิจการที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ ซึ่งได้แก่ รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ อัตราส่วนนี้อาจต่ำกว่า 2.5 ได้ เพราะส่วนหนึ่งที่เจ้าหนี้ยอมให้เครดิตกับรัฐวิสาหกิจก็เพราะเห็นว่ามีความมั่นคง
- 7.2.2 **อัตราส่วนความสามารถในการชำระคืนหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย (Debt Service Coverage Ratio หรือ DSCR)** หรือสัดส่วนความสามารถในการทำรายได้ (กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยและค่าเสื่อมราคา) เทียบกับภาระหนี้ขององค์กร รัฐวิสาหกิจที่จะก่อหนี้ต้องมีฐานะการเงินที่มั่นคงหรือมีความสามารถชำระหนี้คืนได้ โดยมีสัดส่วนความสามารถในการทำรายได้เทียบกับภาระหนี้ของกิจการในอัตราไม่ต่ำกว่า 1.5
- 7.2.3 **อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt Equity Ratio)** คำนวณจากหนี้สินหารด้วยส่วนทุน ในภาคธุรกิจส่วนใหญ่จะกำหนดมาตรฐานไว้ที่ต่ำกว่า 1 เท่า และใช้ยอดหนี้สินระยะยาวมาคำนวณ สำหรับภาครัฐในกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ซึ่งเป็นบริการพื้นฐาน อัตราส่วนนี้ไม่ควรเกิน 1.5:1 แม้ว่าจะสูงกว่าภาคเอกชน แต่เจ้าหนี้ก็ยอมรับเพราะรัฐเป็นเจ้าของ จึงมั่นใจว่าจะไม่ล้มละลายง่าย และได้รับชำระหนี้คืนแน่นอน
- 7.2.4 **อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset)** คำนวณจากกำไรหารด้วยสินทรัพย์รวม โดยอัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นว่าเมื่อนำสินทรัพย์ที่มีอยู่มาใช้งาน จะก่อให้เกิดประโยชน์เพียงใด ในภาคเอกชนกำหนดมาตรฐานอัตราส่วนดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 แต่ในภาครัฐโดยเฉพาะด้านบริการพื้นฐาน เนื่องจากเป็นการลงทุนเพื่อให้บริการกับประชาชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า โดยมีได้มุ่งหวังกำไรสูงสุด อัตราส่วนนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 8 หรือต่ำกว่าเล็กน้อย
- 7.2.5 **อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนทุน (Return on Equity)** คำนวณจากกำไรสุทธิหารด้วยส่วนทุน โดยอัตราส่วนนี้เป็นตัวชี้ความสามารถขององค์กรว่าได้นำเงินลงทุนไปทำให้เกิดผลตอบแทนเท่าไร ในภาคเอกชนกำหนดมาตรฐานอัตราส่วนดังกล่าวไว้อย่างน้อย

ต้องสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ สำหรับในภาครัฐที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเปรียบเทียบกับผลตอบแทนจากการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล เนื่องจากบริการพื้นฐานต่าง ๆ รัฐบาลเป็นเจ้าของ หากรัฐจะลงทุนเพิ่มโดยใช้แหล่งเงินทุนจากการขายพันธบัตร รัฐก็ควรจะได้รับผลตอบแทนสูงกว่าที่ต้องจ่ายคืนดอกเบี้ยพันธบัตร

- 7.3 อัตราส่วนทางการเงินซึ่งนำมาใช้เพื่อพิจารณาฐานะของกิจการที่ให้บริการพื้นฐานนี้ ไม่สามารถกำหนดให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันได้ทุกกิจการ เพราะแต่ละกิจการจะกำหนดที่มาของอัตราส่วนที่แตกต่างกัน (เช่น Debt : Equity บางกิจการใช้ Total Debt บางกิจการใช้เฉพาะ Long Term Debt หรือ Return on Asset บางกิจการใช้กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและค่าเสื่อม บางกิจการใช้กำไรสุทธิ เป็นต้น) นอกจากนี้ แต่ละกิจการยังผูกขาดการดำเนินงานเพียงแห่งเดียว โดยให้บริการที่แตกต่างกันด้วย ในการพิจารณาโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานจะใช้วิธีพิจารณาแนวโน้มของอัตราส่วนที่เปลี่ยนแปลง โดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของแต่ละกิจการ และอาจเปรียบเทียบกับกิจการลักษณะเดียวกันในต่างประเทศ หากสามารถทำได้ รวมทั้งอาจพิจารณาเงินสดคงเหลือปลายงวด และกำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายล่วงหน้าตัดบัญชี (Earnings Before Interest, Taxation, Depreciation and Amortization : EBITDA) ขององค์กรประกอบด้วย
- 7.4 ในกรณีที่พิจารณาว่าโครงการที่เสนอจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคม และเป็นโครงการที่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจและการเงิน แต่ฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจในขณะนั้นยังไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนโครงการที่เสนอ ในกรณีนี้อาจสมควรพิจารณาเสนอแนะให้เอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมลงทุนและดำเนินโครงการได้

8. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน

8.1 การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเมื่อมีการพัฒนาโครงการเพื่อกำหนดมาตรการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมก่อนดำเนินโครงการ ทั้งนี้ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาโครงการต่อไป โดยต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในช่วงก่อนการก่อสร้าง ระหว่างก่อสร้าง และหลังก่อสร้างแล้วเสร็จ หรือช่วงระหว่างดำเนินโครงการ ดังนี้

- 8.1.1 หน่วยงานเจ้าของโครงการ ต้องจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination: IEE) หรือรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) หรือรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Health Impact Assessment: EHIA) หรือ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจอนุมัติเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอผลการพิจารณาดังกล่าวพร้อมกับข้อเสนอโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาโครงการของ สศช. ด้วย

**8.1.2 หน่วยงานเจ้าของโครงการ ต้องประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินมาตรการป้องกัน
ลดผลกระทบ และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้ในต้นทุนโครงการด้วย
เพื่อให้การวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจะนำไปสู่
การตัดสินใจในการดำเนินโครงการที่เกิดประโยชน์สูงสุด**

ข้อควรพิจารณา ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2561) มาตรา 49
วรรค 4 กำหนดว่า ในกรณีที่โครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ตามวรรคหนึ่ง เป็นโครงการหรือกิจการ หรือการดำเนินการ ด้านการคมนาคมขนส่ง การชลประทาน การป้องกันสาธารณภัย
โรงพยาบาล และที่อยู่อาศัย ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อประโยชน์สาธารณะในระหว่างที่รอผลการพิจารณารายงาน
การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบของโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการนั้น
อาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ให้ดำเนินกระบวนการหรือขั้นตอนเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกชนที่จะเป็นผู้รับงานนั้น
ไปพลางก่อนได้ แต่จะลงนามผูกพันในสำคัญหรือให้สิทธิกับเอกชนผู้นั้นไม่ได้ นั้น

สภา สศช. ได้กำหนดแนวปฏิบัติว่ากรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการฯ จะเสนอขออนุมัติโครงการต่อคณะรัฐมนตรีตาม
มาตรา 49 วรรค 4 จะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้กฎหมายและระเบียบที่
เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีแล้วเสร็จ และรายงานดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณา
รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) ตามขั้นตอนแล้ว

ทั้งนี้ การจัดทำ IEE EIA และ EHIA ต้องดำเนินการตามกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กฎหมายและประกาศ	รายละเอียดเบื้องต้น
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 58	- การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญ อันใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และ จัดให้รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและ ชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ หรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ - บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจาก หน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง - ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้ เกิดผลกระทบต่อประชาชนชุมชน สิ่งแวดล้อม และ ความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการ ให้เยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชน ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและไม่ชักช้า
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561	ส่วนที่ 4 การทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 46 - 51
ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือ การดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำ รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม - ฉบับที่ 1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2562	ฉบับที่ 1 กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำ รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) จำนวน 35 ประเภท และรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE) จำนวน 2 ประเภท และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 แก้ไขนิยาม โครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้อง จัดทำ EIA ลำดับที่ 22 26 และ 33

กฎหมายและประกาศ	รายละเอียดเบื้องต้น
- ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2563 - ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2564 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564 - ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2564 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2564 - ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565 - ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2565 - ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2566 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2566 - ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2566 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567	ฉบับที่ 3 แก้ไขนิยาม โครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำ EIA และขั้นตอนในการเสนอ EIA ลำดับที่ 2 และ 7 ฉบับที่ 4 ปรับลดจำนวนลุ่มน้ำหลักจาก 25 ลุ่มน้ำเหลือ 22 ลุ่มน้ำ ฉบับที่ 5 ปรับรายละเอียดองค์ประกอบการจัดทำรายงาน EIA ฉบับที่ 6 ปรับรายละเอียดองค์ประกอบการจัดทำรายงาน EIA และ IEE ฉบับที่ 7 ปรับเพิ่มนิยามและแก้ไขนิยาม โครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำ EIA ลำดับที่ 25/แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (ท้ายประกาศ 2)/การพิจารณาการขยายขนาดของโครงการหรือกิจการให้เป็นไปตามคุณสมบัติของท้ายประกาศ 1 ฉบับปัจจุบัน ยกเลิกประกาศฯ ฉบับที่ 1 – 7 โดยกำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงาน EIA จำนวน 35 ประเภท และรายงาน IEE จำนวน 2 ประเภท และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการกิจการ หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนอย่างรุนแรง ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม - ฉบับที่ 1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2562 - ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2563 - ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565 - ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2565 - ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2566 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567	ฉบับที่ 1 กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EHIA) จำนวน 12 ประเภท ฉบับที่ 2 แก้ไขนิยาม โครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำ EHIA และขั้นตอนในการเสนอ EHIA ลำดับที่ 8 และ 9 ฉบับที่ 3 ปรับรายละเอียดองค์ประกอบการจัดทำรายงาน EHIA ฉบับที่ 4 ปรับรายละเอียดองค์ประกอบการจัดทำรายงาน EHIA ฉบับปัจจุบัน ยกเลิกประกาศฯ ฉบับที่ 1 – 4 โดยกำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EHIA) จำนวน 13 ประเภท
(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ.	อยู่ระหว่างการจัดทำ

8.1.3 สำหรับโครงการที่ไม่เข้าข่ายการจัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อม หน่วยงานควรพิจารณาเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนประกอบการพิจารณาความเหมาะสมของโครงการ เพื่อแสดงถึงความตระหนักของหน่วยงานเจ้าของโครงการในการดูแลสิ่งแวดล้อมและชุมชนให้มีความยั่งยืนควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงการ ทั้งนี้ กรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณาแล้วเห็นว่าแนวทาง

การดำเนินงานดังกล่าวจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายตลอดอายุโครงการให้รวมค่าใช้จ่ายดังกล่าวไว้ในต้นทุนของโครงการ พร้อมทั้งระบุสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณที่ชัดเจนด้วย

8.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน

8.2.1 เพื่อให้ประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาโครงการสามารถเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น นำเสนอข้อมูล ข้อโต้แย้ง หรือข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการควรกำหนดมาตรการเยียวยาหรือช่วยเหลือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อลดความเสี่ยงในขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้างหรือการให้บริการ

8.2.2 หน่วยงานเจ้าของโครงการควรประชาสัมพันธ์และเปิดเผยข้อเท็จจริงในการพัฒนาโครงการต่อสาธารณชนตั้งแต่ริเริ่มโครงการ รวมทั้งควรแสดงกระบวนการในการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและโปร่งใส เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ทราบถึงระดับการยอมรับหรือระดับความเข้าใจของประชาชนในพื้นที่ที่มีการพัฒนาโครงการ

8.2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กฎหมายและระเบียบ	รายละเอียดเบื้องต้น
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 58	- การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ - บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐ ก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและไม่ชักช้า
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548	หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐและประชาชน รวมทั้งเป็นแนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการของรัฐอย่างกว้างขวาง

9. ความเหมาะสมด้านการบริหารโครงการ

กรณีที่หน่วยงานเสนอโครงการพัฒนาที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ หรือหน่วยงานไม่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการโครงการ ให้หน่วยงานวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการบริหารจัดการของหน่วยงานเจ้าของโครงการและแผนการติดตามประเมินผลโครงการ เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีความยั่งยืน

9.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบบริหารโครงการ

- 9.1.1 หน่วยงานเจ้าของโครงการบริหารจัดการโครงการเอง หรือให้หน่วยงานอื่นบริหารโครงการ
- 9.1.2 หากให้หน่วยงานอื่นบริหารโครงการจะดำเนินการในรูปแบบใด เช่น การร่วมทุน หรือ การจ้างบริหาร เป็นต้น มีข้อตกลงรายได้และค่าใช้จ่ายระหว่างกันอย่างไร เกี่ยวข้องกับกฎหมายใดบ้าง รูปแบบการบริหารจัดการโครงการมีความคุ้มค่าหรือไม่ ทั้งนี้ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องทราบหรือทำการศึกษาต้นทุนและค่าใช้จ่ายในกรณีดำเนินการเอง (PSC) ให้ชัดเจนก่อน เพื่อให้สามารถเจรจาทอรองกับเอกชนร่วมลงทุน หรือผู้รับจ้างบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 9.1.3 กรณีบริหารงานเอง จำเป็นต้องมีการปรับปรุงองค์กรเพื่อดำเนินโครงการนี้เป็นการเฉพาะหรือไม่ อย่างไร และกรณีจ้างหน่วยงานอื่น ต้องมีการจัดตั้งกลไกในการกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้ได้รับจ้างหรือไม่
- 9.1.4 การบริหารจัดการโครงการที่ผ่านมาขององค์กร/หน่วยงานที่จะร่วมทุนหรือจ้างบริหารโครงการ มีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร

9.2 ความพร้อมของบุคลากร

- 9.2.1 บุคลากรมีเพียงพอหรือจำเป็นต้องจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมเพื่อดำเนินโครงการหรือไม่
- 9.2.2 บุคลากรมีความชำนาญและประสบการณ์ในการดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าวเพียงใด
- 9.2.3 จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมความรู้แก่เจ้าหน้าที่หรือไม่

9.3 การติดตามประเมินผลโครงการ ระบุแนวทางในการติดตามประเมินผลโครงการของหน่วยงานเจ้าของโครงการทั้งในระหว่างดำเนินโครงการและภายหลังโครงการแล้วเสร็จ ดังนี้

- 9.3.1 ระหว่างดำเนินโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการเป็นประจำทุกเดือนนับตั้งแต่ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการจากคณะรัฐมนตรี จนถึงดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ทั้งนี้ การจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการดังกล่าว จะต้องเปรียบเทียบกับแผนการดำเนินโครงการที่ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เช่น การประกวดราคา การจัดซื้อ การจัดการมลพิษที่ดิน และการก่อสร้าง เป็นต้น
- 9.3.2 ภายหลังโครงการแล้วเสร็จ ประเมินผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการจากตัวชี้วัดที่หน่วยงานกำหนด เช่น โครงการปรับปรุงขยายการประปาพิจารณาจากตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนผู้ใช้น้ำที่เพิ่มขึ้น ความพึงพอใจของประชาชนจากการมีน้ำสะอาดใช้ มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากการมีน้ำสะอาดใช้ โครงการรถไฟฟ้าพิจารณาจากตัวชี้วัด ได้แก่ ระยะเวลาการเดินทางที่ลดลงของประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนในการเดินทาง ปริมาณการนำเข้าเชื้อเพลิงที่สามารถประหยัดได้ เป็นต้น

สศช. ขอความร่วมมือจากหน่วยงานเจ้าของโครงการทั้งส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ จัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการรายเดือนตามรูปแบบและวิธีการที่ สศช. กำหนด เพื่อให้ สศช. มีข้อมูลผลการดำเนินโครงการพัฒนาที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนและขับเคลื่อนการพัฒนาโครงการพัฒนาของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

10. การบริหารจัดการความเสี่ยงของโครงการ (Project Risk Management)

โครงการลงทุนภาครัฐส่วนใหญ่จะเป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรในการลงทุนจำนวนมาก ในขณะที่มีข้อจำกัดด้านความพร้อมของทรัพยากรทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากร และระยะเวลาดำเนินการ ส่งผลให้เมื่อปัจจัยต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปจากสมมติฐานที่กำหนดจะทำให้เกิดผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น **หน่วยงานเจ้าของโครงการจำเป็นต้องศึกษาและจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง** พร้อมทั้งกำหนดแนวทางหรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีความพร้อมในการดำเนินโครงการดังกล่าวในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากกรณีฐานมากหรือน้อยเพียงใด ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจว่าหน่วยงานจะสามารถดำเนินโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านงบประมาณ และระยะเวลา โดยการบริหารจัดการความเสี่ยงมีขั้นตอน ดังนี้

10.1 การกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย (Objectives Establishment) เป็นการเข้าใจถึงภารกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและกลยุทธ์ในการดำเนินโครงการ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ

10.2 การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง (Risk Identification) เป็นการพิจารณาประเมินปัจจัยเสี่ยงในแต่ละขั้นตอนของโครงการ พร้อมทั้งกำหนดว่าปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวจะมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงอยู่ในระดับใด โดยทั่วไปมีเทคนิคการระบุความเสี่ยง 2 รูปแบบ ดังนี้

10.2.1 เทคนิคเชิงคุณภาพ (Qualitative Risk Analysis) เป็นการระบุความเสี่ยงโดยใช้ดุลยพินิจจากประสบการณ์ส่วนบุคคลและประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งคุณภาพการระบุความเสี่ยงจะขึ้นอยู่กับความรู้ และการตัดสินใจของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยทั่วไปการระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงโดยวิธีนี้มักจะใช้ในกรณีที่ผลกระทบต่อโครงการไม่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้ เช่น ความเสี่ยงของวิธีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการ ความสอดคล้องของข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแล เป็นต้น

10.2.2 เทคนิคเชิงปริมาณ (Quantitative Risk Analysis) เป็นการระบุความเสี่ยงทั้งหมดและวิเคราะห์เชิงลึกในด้านปริมาณ ทำให้สามารถระบุผลกระทบต่อโครงการในเชิงปริมาณได้ โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของโครงการ 3 ด้าน ได้แก่ ค่าใช้จ่าย (Cost) เวลา (Time) และการปฏิบัติการ (Performance) ซึ่งวิธีการที่วิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงปริมาณที่สำคัญในปัจจุบันคือ (1) **การวิเคราะห์ความไว (Sensitivity Analysis)** เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีรูปแบบง่ายที่สุด และสามารถทราบผลกระทบต่อโครงการได้อย่างเป็นรูปธรรม (2) **การวิเคราะห์สถานการณ์สมมติ (Scenario Analysis)** เป็นการประเมินผลกระทบต่อวัตถุประสงค์จากสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง และ (3) **การทดสอบจากภาวะวิกฤติ (Stress Testing)** เป็นการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในการดำเนินงาน เพื่อทดสอบภาวะวิกฤติในการดำเนินงานและช่วยหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว

10.3 การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management Planning) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance) โดยหน่วยงานควรพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนในการดำเนินการจัดการความเสี่ยงกับประโยชน์ที่จะได้รับซึ่งสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือคุณภาพ ซึ่งในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจะสามารถดำเนินการได้หลายทางเลือก เช่น

10.3.1 การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เพื่อหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง โดยอาจจะดำเนินการได้โดยการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงวิธีการ/แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน หรือไม่ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว

10.3.2 การลดความเสี่ยง เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงหรือผลกระทบจากความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยอาจจะดำเนินการจัดหาระบบเครื่องพยากรณ์ หรือระบบการติดตามข้อมูลข่าวสาร เพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้

10.3.3 การหาผู้รับความเสี่ยง การร่วมหรือแบ่งความรับผิดชอบกับผู้อื่นในการบริหารความเสี่ยง เช่น การทำประกันภัย การทำสัญญาการค้า การป้องกันความเสี่ยงโดยใช้ตราสาร (เช่น การทำ Swap เป็นต้น)

10.3.4 การยอมรับความเสี่ยง อาจจะดำเนินการได้ในกรณีที่เห็นว่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยไม่ต้องดำเนินการใด ๆ เพิ่มเติม หรืออาจจะมีการใช้จ่ายหรือต้นทุนในการบริหารจัดการความเสี่ยงมากกว่าผลประโยชน์ที่เกิดจากการบริหารจัดการความเสี่ยง

10.4 การติดตามและตรวจสอบ (Monitoring & Review) ควรกำหนดแนวทางการติดตามและตรวจสอบในทุก ๆ กระบวนการดำเนินโครงการ โดยอาจจะกำหนดดัชนีชี้วัดดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถติดตามและตรวจสอบได้ง่าย

ข้อพิจารณา การเสนอขออนุมัติโครงการฯ หน่วยงานต้องดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของโครงการฯ อย่างน้อยในประเด็นดังนี้ (1) ต้นทุนทางการเงินของโครงการ (2) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (3) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่คาดว่าจะมีผลต่ออุตสาหกรรมที่หน่วยงานให้บริการ

11. การส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนา ตลอดจนงานการเสริมสร้างบุคลากร

กรณีที่โครงการที่เสนอเป็นโครงการที่จำเป็นต้องพึ่งพาวัสดุและอุปกรณ์ในสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 25 ของวงเงินลงทุน รวมถึงจำเป็นต้องพึ่งพาความรู้ ความเชี่ยวชาญของบุคลากรจากต่างประเทศตลอดอายุโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณากำหนดให้มีค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรรวมอยู่ในวงเงินลงทุนและหรือค่าใช้จ่ายดำเนินงานและบำรุงรักษาของโครงการตามความเหมาะสมด้วย โดยการกำหนดค่าใช้จ่ายหรืองบลงทุนดังกล่าวจะต้องมีความชัดเจนทั้งในด้านวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขอบเขตของงาน และผลประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับ เพื่อให้ผลงานวิจัยดังกล่าวสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เสริมสร้างบุคลากรให้สามารถรับมือกับสภาพปัญหาได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ สร้างความเข้มแข็งด้านเทคโนโลยีที่เป็นฐานการพัฒนาในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ให้กับประเทศในระยะยาว ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับนักวิจัย สถาบันวิจัย ของประเทศ

ทั้งนี้ แนวทางในการวิจัยและพัฒนาควรมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ ได้แก่

- 11.1 การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือสร้างนวัตกรรม หรือพัฒนาต่อยอดทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เช่น การพิจารณาเทคโนโลยีที่ใช้ในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีในอนาคต เพื่อทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์จากต่างประเทศ เพื่อใช้ในกิจการขององค์กร การเพิ่มประสิทธิภาพและหรือลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและบริการ เป็นต้น
- 11.2 การป้องกันและลดผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการขององค์กร เช่น การพัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานในกิจการขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีประหยัดพลังงาน เป็นต้น
- 11.3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ เช่น การบูรณาการกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมวิจัยและพัฒนา เป็นต้น โดยให้ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและพัฒนามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนการสร้างกลไกการช่วยเหลืออื่น ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีนำเทคโนโลยีที่พัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์ให้ประสบความสำเร็จ
- 11.4 การพัฒนาความพร้อมของบุคลากร เช่น จัดให้มีการศึกษาอบรม การพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของบุคลากรในองค์กร เป็นต้น เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการทำงานให้สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้ทันต่อสถานการณ์และเวลา รวมทั้งยกระดับประสิทธิภาพและคุณภาพบริการให้ได้มาตรฐานเดียวกัน

ส่วนที่ 4

กฎหมาย ประภาศ
และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 4

กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ สศช. ในด้านการวิเคราะห์โครงการ
 - 1.1 พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561
 - 1.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2550
 - 1.3 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - 1.4 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561
 - 1.5 มติคณะรัฐมนตรี (วันที่ 24 มกราคม 2560) เรื่องแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า 1,000 ล้านบาท
 - 1.6 มติคณะรัฐมนตรี (วันที่ 26 มกราคม 2564) เรื่องการกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการพัฒนาตามมาตรา 20 (8) แห่ง พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561
2. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
 - 2.1 พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562
 - 2.2 ประกาศคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และกระบวนการ ในการร่วมลงทุนกับเอกชนหรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุน พ.ศ. 2560 ข้อ 6
3. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - 3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 36 และหมวด 6 แผนนโยบายแห่งรัฐ
 - 3.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548
4. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 58
 - 4.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (มาตรา 46 – 51) และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 (มาตรา 46 – 51)
 - 4.3 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือ การดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
 - 4.3.1 ฉบับที่ 1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2562
 - 4.3.2 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2563
 - 4.3.3 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2564 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564
 - 4.3.4 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2564 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2564
 - 4.3.5 ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565
 - 4.3.6 ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2565

- 4.3.7 ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2566 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2566
- 4.3.8 ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2566 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567
- 4.4 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการกิจการ หรือ การดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนอย่างรุนแรง ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 4.4.1 ฉบับที่ 1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2562
- 4.4.2 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2563
- 4.4.3 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565
- 4.4.4 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2565
- 4.4.5 ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2566 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2567

เอกสารกฎหมาย
ประกาศ และระเบียบ
ที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก 1

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติ

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม” หมายความว่า การขยายกำลังและเพิ่มผลการผลิตของชาติ ทุกระดับทั่วทุกท้องถิ่น โดยการเพิ่มผลิตภาพและการใช้การพัฒนานวัตกรรมในทุกด้านและทุกระดับ

จากการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การทำให้ดีขึ้นโดยทั่วถึงและทัดเทียมกันซึ่งภาวะการศึกษา อนามัย ที่อยู่อาศัย โภชนาการ และสวัสดิการอื่นของประชาชน ตลอดจนกิจการที่เกี่ยวข้องกับการนั้น โดยมุ่งไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

“แผน” หมายความว่า รายการเกี่ยวกับการประสานโครงการพัฒนาและแผนงานต่าง ๆ ที่คัดเลือกมาแล้วของประเทศหรือของภาคหรือของกิจการบางสาขาบางประเภทในท้องถิ่นหนึ่งท้องถิ่นใด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ และให้สอดคล้องกับความสามารถทางด้านกำลังเงิน และกำลังทรัพยากรอื่น ๆ

“แผนงาน” หมายความว่า ระบบการประสานโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกันตั้งแต่สองโครงการขึ้นไป ให้มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สอดคล้องสัมพันธ์กันในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ

“โครงการพัฒนา” หมายความว่า โครงการลงทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนระยะเวลาการดำเนินงานโดยแน่ชัด ซึ่งจะกระทำโดยหน่วยงานของรัฐหน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใด อันมิใช่เป็นการบริหารงานตามปกติของหน่วยงานนั้น

“ยุทธศาสตร์ชาติ” หมายความว่า ยุทธศาสตร์ชาติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

“แผนการปฏิรูปประเทศ” หมายความว่า แผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐ ซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทรวงการคลังหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

ทั้งนี้ ความใน (๑) และ (๒) ไม่รวมถึงหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจประกันภัย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“สภา” หมายความว่า สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“กรรมการสภา” หมายความว่า กรรมการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๖ ให้มีสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประกอบด้วยประธานสภาหนึ่งคน และกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสิบห้าคนซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคล ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในทางเศรษฐกิจและสังคมตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ และ ให้ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการ สำนักงานงบประมาณ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการสภา

ให้เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการสภาและเลขานุการ และ ให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสภา สภาอาจมีมติให้เชิญ ปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา หรือผู้ซึ่ง มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราว ในฐานะกรรมการสภาด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการสภา สำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

มาตรา ๗ สภามีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ และสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งของประเทศและของโลก

(๒) จัดทำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๓) เสนอแนะ ให้คำปรึกษา และให้ความเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในด้านต่าง ๆ ต่อนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี

(๔) เสนอแนะ ให้คำปรึกษา และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนงานและโครงการพัฒนา เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

(๕) พิจารณาข้อเสนองบประมาณประจำปีของรัฐวิสาหกิจซึ่งมิใช่บริษัทมหาชนจำกัด สำหรับสินทรัพย์ถาวรที่เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งจำนวนเงินที่ใช้จ่ายเพื่อการนี้ ไม่ว่าจ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน เงินกู้ยืม เงินกำไรที่ได้สะสมไว้ หรือเงินอื่นใดก็ตาม โดยมีขั้นตอนและหลักเกณฑ์ตามประกาศที่สภากำหนด และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่สภามอบหมาย

(๗) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำได้เมื่อเห็นสมควร

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสภา หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

การแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งของคณะอนุกรรมการตาม (๖) ให้เป็นไปตามที่สภากำหนด และให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘ ประธานสภาและกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๖) ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๗) ไม่เคยถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙ ประธานสภาและกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานสภาหรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานสภาหรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานสภาหรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานสภาหรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานสภาและกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

ในกรณีที่ประธานสภาหรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งประธานสภาหรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือให้เป็นกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานสภาและกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทนหรือได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ของประธานสภาและกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึง

หนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งแทนหรือเพิ่มขึ้นก็ได้ และให้สภาประกอบด้วยกรรมการสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

การดำรงตำแหน่งของประธานสภาหรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือที่ดำรงตำแหน่งแทน หรือที่แต่งตั้งเพิ่มขึ้น หากมีกำหนดเวลาไม่ถึงหนึ่งปี ไม่ให้นับเป็นวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๙

มาตรา ๑๑ การประชุมของสภาต้องมีกรรมการสภามาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสภาทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานสภาเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานสภาไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการสภาซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการสภาคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการสภาคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของสภาตามมาตรา ๗ ในเรื่องใดที่สภาเห็นว่ามีความจำเป็นที่ต้องพิจารณาดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ หรือมีเหตุอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของสภา ให้สภามีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องเพื่อดำเนินการแทนสภาได้

คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าคนซึ่งแต่งตั้งจากกรรมการสภา ในกรณีจำเป็น สภาอาจมีมติให้เชิญบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา ให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น และให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ให้เป็นไปตามที่สภากำหนด

เมื่อคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องได้มีมติในเรื่องใดแล้ว ให้ถือว่าเป็นมติของสภาและให้สำนักงานดำเนินการตามมตินั้น เว้นแต่สภาจะกำหนดเป็นอย่างอื่นเฉพาะกรณี

มาตรา ๑๓ ให้ประธานสภา กรรมการสภา ประธานกรรมการ กรรมการ ประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการในสภา คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง หรือ คณะอนุกรรมการ ได้รับคำตอบแทน ค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรี กำหนด

หมวด ๒

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๑๔ ให้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงระยะเวลาห้าปี โดยต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งของประเทศและของโลก ทิศทางการพัฒนา ประเทศที่เหมาะสม ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการบูรณาการการดำเนินการร่วมกัน และมุ่งตอบสนองความเป็นอยู่ที่มีความผาสุกและยั่งยืนของประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค

การประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ทำเป็นพระบรมราชโองการ และ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๕ ให้สภากำหนดกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อย ต้องมีเนื้อหาในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนา ที่ยั่งยืน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ด้านการพัฒนาเมืองและภูมิภาค และด้านการพัฒนา ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วน

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่สภากำหนด ซึ่งต้องใช้วิธีการ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้โดยสะดวกและทั่วถึง และ ต้องมีการแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

มาตรา ๑๖ ให้สภาแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในแต่ละด้านตามกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ครบถ้วน เพื่อทำหน้าที่ยกร่าง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและเสนอสภาพิจารณา ทั้งนี้ ให้นำผลการรับฟังความคิดเห็น ตามมาตรา ๑๕ มาพิจารณาประกอบการยกร่างด้วย

วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการยกร่างแผนตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มตั้งแต่วันที่สภาแต่งตั้ง จนถึงวันที่มีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างแผนตามวรรคหนึ่งในแต่ละด้าน ให้เป็นไปตามที่สภากำหนด

ให้ประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการยกร่างแผนตามวรรคหนึ่งได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๗ เมื่อสภาจัดทำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสร็จแล้ว ให้เสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ให้สภานำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ถ้าคณะรัฐมนตรีเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องใด ให้สภาแก้ไขเพิ่มเติมตามที่เห็นควร แล้วส่งให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลก หรือยุทธศาสตร์ชาติเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ หากสภาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้สภาขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการ

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว ให้สภาดำเนินการตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้วให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๑๙ เมื่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประกาศใช้บังคับแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานของรัฐ และจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในกรณีที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดให้การดำเนินการเรื่องใดต้องมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือต้องร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หรือประชาชน การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานของรัฐต้องกำหนดวิธีการเพื่อให้มีการดำเนินการดังกล่าวด้วย

เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและการประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐต่อสำนักงาน โดยต้องแสดงผลให้เห็นถึงการบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่า การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

การรายงานผลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภากำหนด โดยการรายงานผลนั้น ต้องไม่ซ้ำซ้อนและไม่เพิ่มขั้นตอนการรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ รวมถึงกฎหมายอื่นใดที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสำนักงาน โดยสำนักงานสามารถนำข้อมูลจากการรายงานผลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้อย่างบูรณาการ

ให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

หมวด ๓
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๒๐ ให้มีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินงานในฐานะเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของสภา

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และติดตามภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลก รวมทั้งปัญหาและโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม และคาดการณ์แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในบริบทประเทศและโลก เพื่อจัดทำข้อเสนอในเชิงนโยบาย และมาตรการการพัฒนาประเทศหรือรองรับผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเสนอคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือสภาพิจารณา

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำ
วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๔) ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

(๕) จัดทำฐานข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม บัญชีประชาชาติของประเทศตามระบบสากล
เพื่อประกอบการจัดทำนโยบายการพัฒนาประเทศ และรายงานภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๖) จัดทำกรอบการลงทุนประจำปีของรัฐวิสาหกิจในภาพรวม

(๗) จัดทำข้อเสนองบประมาณประจำปีของรัฐวิสาหกิจซึ่งมิใช่บริษัทมหาชนจำกัด สำหรับ
สินทรัพย์ถาวรที่เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งจำนวนเงินที่ใช้จ่ายเพื่อการนี้
ไม่ว่าจ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน เงินกู้ยืม เงินกำไรที่ได้สะสมไว้ หรือเงินอื่นใดก็ตาม โดยให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับการแก้ไขรายจ่ายเหล่านั้นเท่าที่จำเป็น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสร้างและการบำรุงรักษา
สินทรัพย์ถาวรนั้น ๆ และเสนอสภาเพื่อพิจารณา

(๘) พิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการ
ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม และของรัฐวิสาหกิจที่มีมูลค่าตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้ง
ประสานแผนงานและโครงการพัฒนาดังกล่าว เพื่อวางแผนส่วนรวมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

(๙) สนับสนุนและประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคีที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน
แผนงาน และโครงการพัฒนา และการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามแผน

(๑๐) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
นโยบาย แผน แผนงาน และโครงการพัฒนาที่มีผลกระทบในวงกว้างต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม
รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเร่งรัด ปรับปรุง หรือเลิกล้มโครงการพัฒนาอันหนึ่งอันใดเมื่อเห็นสมควร

(๑๑) ขอให้หน่วยงานของรัฐเสนอแผนงานและโครงการพัฒนา ข้อเท็จจริง ตลอดจนรายละเอียด
ที่จำเป็นแก่การศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศหรือการพิจารณาผลงานของโครงการพัฒนา
ที่กำลังดำเนินการอยู่ หรือเชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือ
คำแนะนำได้เมื่อเห็นสมควร

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือสภามอบหมาย รวมทั้งออกระเบียบในส่วนที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

ในกรณีที่มีการขอความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามความในมาตรานี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน้าที่ และอำนาจของสภา สำนักงานอาจเสนอให้สภาพิจารณาให้ความเห็นก็ได้ และในกรณีที่สำนักงาน เป็นผู้ให้ความเห็น ให้รายงานสภาทราบด้วย

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตามมาตรา ๒๐ (๔) ให้สภา แต่งตั้งคณะกรรมการประสานการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ทำหน้าที่ วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ตลอดจน ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่สภามอบหมาย

คณะกรรมการประสานการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ อาจมีหลายคณะ ตามความจำเป็น โดยในแต่ละคณะให้ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งสภาแต่งตั้งบุคคลจากภาครัฐและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง

ให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้นำความในมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการประสานการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศด้วยโดยอนุโลม

ให้เลขาธิการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนคณะกรรมการประสานการดำเนินงาน ด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการระดมความคิดเห็นและประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านมาร่วมปฏิบัติงานให้เกิดผลดีในการพัฒนาประเทศ ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานนอกจาก การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงานแล้ว สำนักงานอาจดำเนินการโดยวิธีการดังต่อไปนี้ได้

(๑) แต่งตั้งบุคคลจากภาครัฐหรือภาคเอกชนเป็นคณะกรรมการชำนาญการในแต่ละด้าน เพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาของประเทศ ติดตามสภาพการณ์ทางการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของโลก และเสนอแนะการกำหนดเป้าหมายระดับนโยบาย

องค์ประกอบ จำนวน การแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งของ ประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการชำนาญการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่สภากำหนด ทั้งนี้ ให้เลขาธิการเป็นประธานกรรมการ ส่วนกรรมการอื่นให้เลขาธิการ เป็นผู้แต่งตั้งและแจ้งให้สภาทราบ และให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของ คณะกรรมการชำนาญการด้วยโดยอนุโลม

(๒) เสนอแนะต่อสภาเพื่อขอให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมาปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยงานของรัฐนั้น ตามระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี โดยให้ถือว่า การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นเต็มเวลา

(๓) จ้างบุคคลทั้งในประเทศและต่างประเทศ สถาบันการศึกษา หรือสถาบันแห่งใด โดยได้รับอนุมัติจากสภา เพื่อดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิจัย หรือปฏิบัติงานในเรื่องใดเป็นพิเศษ ที่ต้องการความรวดเร็วและความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวของบุคคลหรือสถาบันนั้นมาปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นการเฉพาะคราว

มาตรา ๒๓ ให้ประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการประสานการดำเนินงาน ด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการชำนาญการได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๔ ให้มีเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นข้าราชการ พลเรือนสามัญ มีหน้าที่บริหารราชการของสำนักงาน รับผิดชอบขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงาน

ให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน

จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งประธานสภาและกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๖ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปเป็นของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๗ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือ มติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้าราชการ พนักงานราชการ และ ลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ถือว่าอ้างถึง สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ และข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๘ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามประกาศพระราชโองการ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีการกิจที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สมควรปรับปรุงโครงสร้าง หน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเปลี่ยนชื่อจากคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ ตามที่คุ้นเคยกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับการกิจที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องและบูรณาการกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งแผนการพัฒนาประเทศต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก 2

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ
พ.ศ. 2550

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล

พ.ศ. ๒๕๕๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้ขั้นตอนและวิธีการพิจารณาของรัฐบาลมีความคล่องตัวและเหมาะสมกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๒๒

บรรดาระเบียบหรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“งบประมาณ” หมายความว่า รายการที่ประมาณว่าจะจ่ายเพื่อก่อให้เกิดสินทรัพย์ถาวร รวมทั้งเพื่อขยายงานหรือการทดแทนสินทรัพย์เดิม ซึ่งมีลักษณะเป็นสาระสำคัญหรือเป็นการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น หรือจ่ายเพื่อซื้อกิจการหรือหุ้นของหน่วยงานอื่น

“สินทรัพย์ถาวร” หมายความว่า สินทรัพย์ซึ่งตามปกติโดยสภาพของสินทรัพย์นั้น มีอายุใช้งานเกินกว่าหนึ่งปี หรือตามมาตรฐานการบัญชีทั่วไป

“สินทรัพย์ถาวรหลัก” หมายความว่า สินทรัพย์ถาวรที่ใช้ในการดำเนินการหลักของรัฐบาลนั้น ๆ แบ่งออกเป็น ๕ หมวด ได้แก่ หมวดที่ดิน หมวดสิ่งก่อสร้าง หมวดเครื่องจักรอุปกรณ์ หมวดยานพาหนะ และหมวดอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ถาวรหลัก เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

“รัฐบาล” หมายความว่า รัฐบาลตามนัยแห่งพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ แต่ไม่รวมถึงรัฐบาลพิเศษประเภทสถาบันการเงิน และประกันภัย

“คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือระเบียบของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ และให้หมายความรวมถึงกระทรวงเจ้าสังกัดในกรณีที่รัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ไม่มีคณะกรรมการด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อ ๕ ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมตามโครงการและงบประมาณประจำปีตามแบบและวิธีการที่สำนักงานกำหนด โดยให้แสดงข้อมูลด้านแผนการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) และแผนพัฒนาบุคลากรขององค์กรประกอบด้วยโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัด แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นก่อนดำเนินการต่อไป เว้นแต่กรณีรัฐวิสาหกิจประเภทที่มีกฎหมายบัญญัติให้เสนอขออนุมัติงบประมาณต่อคณะรัฐมนตรี ให้รัฐวิสาหกิจนั้นเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

งบประมาณเพิ่มเติมตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบแล้วนั้น หากจะมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของโครงการประการใดในระหว่างปี ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแล้วแต่กรณี

งบประมาณเพิ่มเติมตามโครงการ ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของโครงการในระหว่างปีหรือไม่ก็ตาม ให้เสนอพร้อมงบประมาณประจำปีด้วย

ข้อ ๖ งบประมาณซึ่งได้รับอนุมัติไว้แล้วในแต่ละปีให้จ่ายได้ในปีนั้น ๆ ถ้ารัฐวิสาหกิจมีความจำเป็นที่จะขอผูกพันจ่ายในปีต่อไป ให้แสดงรายละเอียดไว้ในงบประมาณประจำปีด้วยเพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ

ข้อ ๗ การจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมในระหว่างปีงบประมาณ ให้ปฏิบัติตามข้อ ๕ โดยอนุโลม

ข้อ ๘ งบประมาณที่อยู่ระหว่างดำเนินการเป็นความลับของทางราชการ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๙ ให้รัฐวิสาหกิจเสนองบประมาณประจำปีตามข้อ ๕ ต่อสำนักงานภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีงบประมาณก่อน และให้สำนักงานพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนเริ่มงวดการบัญชีถัดไป

ข้อ ๑๐ รัฐวิสาหกิจจะตั้งเงินสำรองไว้ในงบลงทุนก็ได้ ตามความจำเป็นและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด เงินสำรองนี้แยกเป็นสองประเภท คือ

(๑) เงินสำรองในกรณีที่ราคาเปลี่ยนแปลง เงินสำรองประเภทนี้ให้นำไปใช้ได้เฉพาะในกรณีที่รายการในงบลงทุนที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วมีราคาสูงกว่าที่ขอตั้งไว้เท่านั้น ทั้งนี้ ต้องมิได้เป็นการเปลี่ยนแปลงชนิดหรือจำนวนให้แตกต่างไปจากที่อนุมัติไว้

(๒) เงินสำรองในกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องจัดหาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มเติมจากที่อนุมัติไว้เดิม การใช้เงินสำรองตามวรรคหนึ่งให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ แล้วรายงานให้สำนักงานทราบ

ข้อ ๑๑ ในกรณีฉุกเฉินที่รัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นเร่งด่วนจะต้องจัดหาสินทรัพย์ถาวรหลักมาเปลี่ยนแทนสินทรัพย์เดิมในทันที เพื่อให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงักและเกิดผลเสียหายแก่กิจการ ให้รัฐวิสาหกิจนั้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจดำเนินการไปก่อนได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบโดยมิชักช้า

ในกรณีที่งบลงทุนจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามกฎหมาย ให้สำนักงานรายงานการลงทุนของรัฐวิสาหกิจในกรณีฉุกเฉินตามวรรคหนึ่งให้คณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๒ การโอนเงินเหลือจ่ายระหว่างรายการภายในวงเงินงบลงทุนที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้อนุมัติ ทั้งนี้ จะต้องไม่เป็นการเพิ่มหรือลดรายการนอกเหนือไปจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจจะมอบอำนาจตามข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ ให้ผู้อำนวยการหรือผู้หนึ่งผู้ใดที่รับผิดชอบในการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นผู้อนุมัติก็ได้

ข้อ ๑๔ การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมงบลงทุนนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๕ ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำทะเบียนคุมงบลงทุนแสดงรายการตามงบลงทุนที่ได้รับอนุมัติ การโอนงบประมาณ การเปลี่ยนแปลง การเพิ่มเติม การใช้จ่ายประจำปี ตามงบลงทุนและรายการที่ขอผูกพันไว้จ่ายในปีต่อไป

ข้อ ๑๖ งบลงทุนของรัฐวิสาหกิจที่ได้รับอนุมัติไปแล้ว หากปรากฏว่ายังมิได้ดำเนินการและคณะกรรมการเห็นว่าการลงทุนไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันให้คณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งระงับการลงทุนนั้นได้

ข้อ ๑๗ ห้ามมิให้รัฐวิสาหกิจจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณเกินกว่าที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑

ข้อ ๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก 3

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ
เกี่ยวกับงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ
พ.ศ. 2563

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อให้การพิจารณาของรัฐบาลเป็นไปด้วยความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการแข่งขัน รวมทั้งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาลให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๖๓”
๒. หลักเกณฑ์นี้ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป
๓. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๕
๔. ในหลักเกณฑ์นี้

๔.๑ งบประมาณ หมายถึง รายการลงทุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔ โดยให้รวมถึงรายจ่ายที่เป็นสัญญาเช่าตามมาตรฐานการบัญชี

งบประมาณ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) งบประมาณเพื่อการดำเนินงานปกติ ประกอบด้วย งบประมาณที่ขออนุมัติรายปี และงบประมาณที่ทำเป็นแผนระยะยาว และ (๒) งบประมาณที่ทำเป็นโครงการ

๔.๒ การลงทุนในหมวดเครื่องจักรอุปกรณ์ ให้รวมถึงรายการลงทุนจัดหายานพาหนะที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานหรือให้บริการตามภารกิจหลักของรัฐบาล

๔.๓ การลงทุนในหมวดลงทุนอื่น ๆ หมายถึง รายการลงทุนจัดหาสินทรัพย์ถาวรเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งไม่สามารถจัดเข้าในหมวดใดหมวดหนึ่งที่มีชื่อระบุไว้แล้วได้ เช่น ค่าศึกษาออกแบบ การจัดตั้งบริษัท และการร่วมทุนกับเอกชนหรือหน่วยงานอื่น เป็นต้น

๔.๔ การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การจัดหาระบบ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานหรือบริหารจัดการ

๔.๕ วงเงินสำรองในงบประมาณ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๔.๕.๑ เงินสำรองราคา หมายถึง วงเงินที่ตั้งไว้ใช้ในกรณีที่ราคาของรายการลงทุนปรับสูงขึ้นจากที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม

๔.๕.๒ เงินสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วน หมายถึง วงเงินที่ตั้งไว้ใช้ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินจำเป็นต้องเร่งจัดหาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มเติมเนื่องจากเหตุฉุกเฉินที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม ซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องเร่งจัดหาเพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง โดยมีได้เกิดจากเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อการดำเนินงานตามภารกิจหลักของรัฐบาล

๔.๖ งบลงทุนฉุกเฉิน หมายถึง การลงทุนเพื่อจัดหาสินทรัพย์ถาวรหลักมาเปลี่ยนแทนสินทรัพย์เดิมที่เนื่องจากเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีผลกระทบร้ายแรง ทำให้การดำเนินงานตามภารกิจหลักของรัฐบาลต้องหยุดชะงักหรือเกิดความเสียหายอย่างรุนแรง (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๑) โดยเป็นการลงทุนเพิ่มเติมจากกรอบการลงทุนที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วในปีงบประมาณนั้น

๔.๗ งบลงทุนผูกพัน หมายถึง งบลงทุนผูกพันดำเนินการ และผูกพันการจ่ายเงิน โดยงบลงทุนผูกพันดำเนินการให้หมายถึงรายการที่ยังมิได้ผูกพันสัญญา และงบลงทุนผูกพันการจ่ายเงินให้หมายถึงรายการที่ได้ผูกพันสัญญาไว้แล้วและอยู่ระหว่างการเบิกจ่ายลงทุน ทั้งนี้ ให้รัฐวิสาหกิจแสดงรายการและวงเงินที่จะขอผูกพันไว้ในการเสนองบลงทุนประจำปีด้วย

๔.๘ เงินเหลือจ่าย หมายถึง ส่วนต่างของวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติกับวงเงินที่ผูกพันสัญญาได้จริงในรายการนั้น ๆ

๕. การเสนองบลงทุน

การเสนองบลงทุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๕ ให้รัฐวิสาหกิจนำเสนองบลงทุนต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณา ก่อนนำเสนอกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบ

๖. หลักเกณฑ์วงเงินขั้นต่ำ

๖.๑ กำหนดวงเงินขั้นต่ำของรายการในแต่ละหมวดของงบลงทุน เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณางบลงทุนให้เกิดความคล่องตัวแก่รัฐวิสาหกิจ โดยจำแนกรัฐวิสาหกิจตามขนาดการลงทุนเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑	ขนาดการลงทุนน้อยกว่า	๕๐๐	ล้านบาท
กลุ่มที่ ๒	ขนาดการลงทุนตั้งแต่	๕๐๐ – ๒,๐๐๐	ล้านบาท
กลุ่มที่ ๓	ขนาดการลงทุนมากกว่า	๒,๐๐๐	ล้านบาท

โดยแต่ละกลุ่มจะกำหนดวงเงินขั้นต่ำในหมวดการลงทุน ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

หมวดการลงทุน	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๓
สิ่งก่อสร้าง	๒	๑๐	๕๐
เครื่องจักรอุปกรณ์	๕	๓๐	๕๐
ยานพาหนะ	๒	๒	๒
อื่น ๆ (เฉพาะการจัดตั้ง/การร่วมลงทุน/การเพิ่มทุนในบริษัทในเครือหรือบริษัทลูก)	๑๐	๒๐	๓๐

๖.๒ การลงทุนในรายการที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำ คณะอนุกรรมการพิจารณางบลงทุนประจำปีของรัฐวิสาหกิจจะไม่พิจารณาในรายละเอียดของรายการ รัฐวิสาหกิจไม่ต้องจัดส่งรายละเอียดของรายการ แต่ให้เสนอวงเงินรวมและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนเป็นรายหมวดไว้ในการเสนอขออนุมัติงบลงทุนประจำปี ทั้งนี้ หากรวมรายการลงทุนที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำแล้วมีวงเงินลงทุนรวมของแต่ละหมวดการลงทุนสูง คณะอนุกรรมการพิจารณางบลงทุนประจำปีของรัฐวิสาหกิจอาจขอรายละเอียดของรายการลงทุนนั้น ๆ ประกอบการพิจารณาโดยอาจมีข้อสังเกตหรือความเห็นดังเช่นงบทำการ และเมื่อรัฐวิสาหกิจได้รับอนุมัติวงเงินงบประมาณของรายการเหล่านี้ไปแล้ว การลงทุนให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่จะดูแลให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี หรือระเบียบต่าง ๆ ที่วางไว้ เช่น ดูแลให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ หรือตามราคามาตรฐานของสำนักงานงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเป็นผู้ตรวจสอบต่อไป

๗. การเสนอและวิธีปฏิบัติของหมวดเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องมือเครื่องใช้ขนาดเล็ก

การลงทุนในหมวดเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องมือเครื่องใช้ขนาดเล็กที่มีอายุใช้งานเกินกว่า ๑ ปี ซึ่งเป็นสินทรัพย์ถาวร ให้อนุโลมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วงเงินขั้นต่ำข้อ ๖.๒

๘. การเปลี่ยนแปลงรายการ

๘.๑ การเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำ

สามารถเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนได้ภายในหมวดเดียวกัน โดยให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนแปลงรายการนั้น

๘.๒ การเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนที่เกินกว่าวงเงินขั้นต่ำ

สามารถเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนได้ภายในหมวดเดียวกัน โดยให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้

๘.๒.๑ กรณีงบลงทุนที่ขออนุมัติรายปี ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของรายการที่มีใช้สาระสำคัญ เช่น การเปลี่ยนคุณลักษณะของอุปกรณ์ เป็นต้น โดยยังคงกรอบวงเงินอนุมัติรายปีและวัตถุประสงค์การใช้งานเดิม

๘.๒.๒ กรณีงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว และงบลงทุนที่ทำเป็นโครงการ ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงรายการลงทุน โดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวงเงินของแผนระยะยาว หรือโครงการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้รับอนุมัติ

การเปลี่ยนแปลงรายการในข้อ ๘.๑ และข้อ ๘.๒ อาจทำให้รายการที่เปลี่ยนแปลงมีวงเงินลงทุนสูงขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจสามารถโอนเงินเหลือจ่าย หรือจะใช้จากเงินสำรองราคามาสมทบก็ได้ โดยไม่ต้องเสนอขออนุมัติ (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔)

ทั้งนี้ ให้รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการลงทุน การโอนเงินเหลือจ่าย และการใช้สำรองราคาให้สำนักงานฯ เพื่อทราบด้วย

๙. การโอนเงินเหลือจ่ายระหว่างรายการ

การโอนเงินเหลือจ่ายระหว่างรายการกรณีงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว หรืองบลงทุนที่ทำเป็นโครงการ ให้โอนได้ภายใต้แผนระยะยาวหรือโครงการเดียวกัน

๑๐. การเกลี่ยวงเงินเบิกจ่ายลงทุน

การเกลี่ยวงเงินเบิกจ่ายลงทุน สามารถเกลี่ยจ่ายได้ทุกรายการที่ได้รับอนุมัติในปีงบประมาณของรัฐวิสาหกิจนั้น ทั้งนี้ การเบิกจ่ายลงทุนต้องไม่เกินวงเงินอนุมัติดำเนินการของรายการลงทุนนั้น และไม่เกินวงเงินอนุมัติเบิกจ่ายลงทุนรวมของรัฐวิสาหกิจ

๑๑. การตั้งและการขอผูกพันเงินสำรอง

๑๑.๑ ให้รัฐวิสาหกิจตั้งวงเงินสำรองราคาไว้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของวงเงินลงทุนที่ขออนุมัติ โดยงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาวและงบลงทุนที่ทำเป็นโครงการให้ตั้งวงเงินสำรองราคาไว้ในแต่ละแผนระยะยาวและโครงการ สำหรับสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วนให้ตั้งวงเงินได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๑๑.๒ การใช้สำรองราคาในแต่ละรายการ สามารถใช้ได้เกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของวงเงินงบประมาณรายการนั้น แต่ต้องไม่เกินยอดรวมของสำรองราคาที่ได้รับอนุมัติ

๑๑.๓ การขอผูกพันเงินสำรอง

๑๑.๓.๑ สำรองราคา ให้ผูกพันมาได้ตามสัญญาหรือที่จะลงนามในสัญญา

๑๑.๓.๒ สำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้ผูกพันมาได้เฉพาะที่มีรายการลงทุนแล้ว

๑๒. หลักเกณฑ์อื่น ๆ

๑๒.๑ งบลงทุนที่ขออนุมัติรายปี กำหนดให้ผู้ลงทุนได้เป็นเวลา ๑ ปี หลังจากนั้นหากปรากฏว่ายังมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด ให้รัฐวิสาหกิจยกเลิกรายการผู้ลงทุนนั้น ๆ และถ้าประสงค์จะดำเนินการอีกก็ให้เสนอขออนุมัติในงบลงทุนประจำปี

๑๒.๒ รายการลงทุนใดในงบลงทุนประจำปี ที่สำนักงานประมาณกำหนดราคารามาตรฐานก็ให้ดำเนินการตามราคารามาตรฐานของปีงบประมาณนั้นด้วย

๑๒.๓ การนำเสนอขออนุมัติการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้จัดทำเป็นงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว

๑๒.๔ การลงทุนในสัญญาเช่าตามมาตรฐานการบัญชี ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากกิจกรรมหลักโดยตรงของรัฐวิสาหกิจ ไม่ต้องจัดส่งรายละเอียดของรายการ แต่ให้เสนอวงเงินรวมเป็นรายหมวดไว้ใน การเสนอขออนุมัติ งบลงทุนตามแบบที่สำนักงานฯ กำหนด

๑๓. งบลงทุนเพิ่มเติมระหว่างปี

๑๓.๑ การจัดทำงบลงทุนเพิ่มเติมในระหว่างปีงบประมาณ ให้นำเสนอสำนักงานฯ ก่อนสิ้นไตรมาสแรก ในปีงบประมาณของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ หรือตามความจำเป็นแล้วแต่กรณี และให้สำนักงานฯ พิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับงบลงทุนจากกระทรวงเจ้าสังกัด

๑๓.๒ การขอผูกพันงบลงทุนเพิ่มเติมในระหว่างปีงบประมาณ ให้ขอผูกพันวงเงินดำเนินการทั้งรายการ ที่ได้ผูกพันสัญญาไว้แล้วและที่ยังมิได้ผูกพันสัญญา สำหรับวงเงินเบิกจ่ายลงทุนให้ประมาณการตามงวดงาน ในสัญญาหรือตามแผนดำเนินงาน และในระหว่างรอผลการพิจารณาผูกพันงบลงทุนในส่วนที่ได้ผูกพันสัญญาไว้แล้ว หากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเห็นว่ามีการลงทุนใดที่ไม่ดำเนินการต่อเนื่องแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐวิสาหกิจ ให้ดำเนินการในรายการดังกล่าวไปได้โดยไม่ต้องรอผลการพิจารณา ทั้งนี้ ให้รวมถึง งบสำรองราคาและงบสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วนด้วย

๑๓.๓ โครงการใหม่ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในปีงบประมาณใด ให้ดำเนินการและเบิกจ่ายลงทุนได้ ในปีงบประมาณนั้นโดยไม่ต้องส่งให้สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติอีก แต่ให้แจ้งเพื่อทราบ สำหรับปีต่อไป ให้นำเสนอตามขั้นตอนของงบลงทุนประจำปี

๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รายชื่อรัฐวิสาหกิจจำแนกกลุ่มตามขนาดการลงทุน ณ ปี ๒๕๖๓

รัฐวิสาหกิจประเภททั่วไป

กลุ่มที่ ๑

๑. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๒. การยางแห่งประเทศไทย
๓. บริษัท ขนส่ง จำกัด
๔. บริษัท ไทยแลนด์ พรีวิลเลจ คาร์ต จำกัด
๕. บริษัท ธารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด
๖. บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด
๗. บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด
๘. บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด
๙. โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต
๑๐. โรงพิมพ์ตำรวจ
๑๑. สถาบันการบินพลเรือน
๑๒. สำนักงานธนาคุณเคราะห์
๑๓. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
๑๔. องค์การคลังสินค้า
๑๕. องค์การจัดการน้ำเสีย
๑๖. องค์การตลาด
๑๗. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
๑๘. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
๑๙. องค์การสวนพฤกษศาสตร์
๒๐. องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์
๒๑. องค์การสะพานปลา
๒๒. องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

กลุ่มที่ ๒

๑. การกีฬาแห่งประเทศไทย
๒. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๓. การยาสูบแห่งประเทศไทย
๔. บริษัท กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
๕. บริษัท พีอีเอ เอ็นคอม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
๖. บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด
๗. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
๘. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
๙. องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
๑๐. องค์การเภสัชกรรม
๑๑. องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

กลุ่มที่ ๓

๑. การเคหะแห่งชาติ
๒. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๓. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
๔. การประปานครหลวง
๕. การประปาส่วนภูมิภาค
๖. การไฟฟ้านครหลวง
๗. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๘. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๙. การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย
๑๐. การรถไฟแห่งประเทศไทย
๑๑. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ภาคผนวก 4

มติคณะรัฐมนตรี

(วันที่ 24 มกราคม 2560)

เรื่องแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติ
ดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชน
ที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า 1,000 ล้านบาท

สำเนา

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๗๗๙/๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

เรียน เลขาธิการ ก.พ.ร.

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/๑๕๘ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๘๐๕.๑/๑๐๘๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๐
๒. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๘/๒๑๑ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๕/๓๔๘ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

ตามที่ได้เสนอเรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบในหลักการตามมติคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยให้องค์การมหาชนดำเนินการขอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ให้เสร็จสิ้นก่อนแล้วจึงส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมความเห็นของหน่วยงานข้างต้นเพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้ดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและข้อสังเกตของสำนักงบประมาณไปพิจารณาประกอบการดำเนินการต่อไปด้วย

๒. ให้สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเสนอโครงการลงทุนขององค์การมหาชน (ตามข้อ ๑) ให้มีรายละเอียดครบถ้วน ชัดเจน รวมถึงการจัดเตรียมโครงการของหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ เช่น ภาพรวมการดำเนินงาน ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ และนโยบายรัฐบาล ความจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมทางด้านกายภาพและเทคนิคความเหมาะสมทางการเงิน และเศรษฐกิจ ผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับ ความเหมาะสมด้านการบริหารโครงการ และการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งผลกระทบของโครงการที่มีต่อสิ่งแวดล้อม (ถ้ามี) และชักชวนความเข้าใจ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์การมหาชนทุกแห่งเพื่อถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ณัฐฎา จาริ อนันตศิลป์

(นางณัฐฎา จาริ อนันตศิลป์)

ที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๗ (จิรัฐสรณ์) ๔๔๔ (ชัยพล)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๗๒๘/๒๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 1091
วันที่ 4 ม.ก. 2560 ๒.๖๐

สำนักงบประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
24 ม.ก. 2560

๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ จัดเข้าวาระ.....

เรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูง
เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา ให้เพิ่มเติม
เรื่องที่ ๑.๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๔๘๓๙๐
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานงบประมาณเสนอความเห็น
ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
เสนอ เรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูง
เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

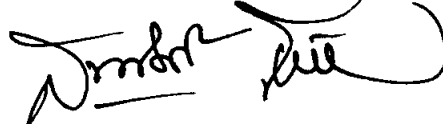
สำนักงานงบประมาณพิจารณาแล้ว เพื่อให้การพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่มีวงเงิน
สูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมขององค์การมหาชน มีแนวปฏิบัติ
ที่เป็นมาตรฐานและแนวทางเดียวกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ จึงเห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณา
ให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การ
มหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเสนอ
โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

๑. โครงการที่เสนอขออนุมัติควรมีความสอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทของกระทรวง / หน่วยงาน

๒. ควรมีประมาณการค่าใช้จ่าย แหล่งเงินทั้งจากงบประมาณหรือแหล่งเงินอื่นใดที่ใช้ในการ
ดำเนินการ และแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ)

ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

กองนโยบายงบประมาณ

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๑๖๒๐

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๓๓๔

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๑๑๑๕/๓๔๘

สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุน
สูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๔๘๓๙๐ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๔๘๓๙๑ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวปฏิบัติในการ
เสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ ขอเรียนว่า สำนักงานฯ ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาแล้วเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๐ โดยคณะกรรมการฯ มีมติรับทราบ
แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า
๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเสนอ และไม่ขัดข้องที่แนวทางดังกล่าว
กำหนดให้คณะกรรมการฯ ทำหน้าที่ พิจารณา กลั่นกรองโครงการลงทุนขององค์การมหาชนเพื่อเสนอ
ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ โครงการขององค์การมหาชนที่เสนอให้คณะกรรมการฯ
พิจารณาต้องเป็นโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
ตลอดจนระยะเวลาการดำเนินงานโดยแน่ชัด อันมิใช่เป็นการบริหารงานตามปกติและการก่อสร้างอาคาร
สำนักงานของหน่วยงานนั้นๆ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมธี วิมลศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๙๑๖๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๘๖๐

E-mail Thida@nesdb.go.th

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๕๘

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐๕
๒๓ ๑๖
๒๖-๑๕

๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกข้อความรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ที่ นร ๐๔๐๓ (กร๖)/๑๔๒๖๙ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙
๒. สำเนาภาพถ่ายบันทึกข้อความสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๘/๑๐๖๖ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙
๓. บันทึกสรุปเรื่องสำหรับคณะรัฐมนตรี และบันทึกความเห็นคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) เรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท (จำนวน ๑๐๐ ชุด)

ด้วย สำนักงาน ก.พ.ร. ขอเสนอเรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการสำนักงาน ก.พ.ร. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำโครงการระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา (Thailand Earth Observation System : THEOS - 2) ไปพิจารณาให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ (๑) กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ (๒) ขั้นตอน กระบวนการ วิธีการดำเนินโครงการ และวิธีการลงทุนโครงการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (๓) ประโยชน์ที่จะได้รับความคุ้มค่า และผลตอบแทนจากการลงทุนโครงการ ทั้งนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำข้อสรุปดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายใน ๓๐ วัน

๑.๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอแนวทางดำเนินโครงการระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา (THEOS - 2) ต่อคณะรัฐมนตรี สรุปได้ ดังนี้

๑.๒.๑ เห็นควรให้สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการ เนื่องจากเป็นงานต่อเนื่องจากโครงการดาวเทียมไทยโชต (ดาวเทียม THEOS)

๑.๒.๒ เห็นควรให้สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เสนอโครงการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑) จัดเตรียมรายละเอียดของโครงการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ได้แก่ หลักการและเหตุผล สารสำคัญของโครงการ กรอบวงเงินลงทุน รูปแบบการลงทุน วิธีการดำเนินโครงการ ระยะเวลา ประโยชน์ที่ได้รับ ความคุ้มค่าผลตอบแทนโครงการ ความสอดคล้องกับแผนและนโยบายรัฐบาล เสนอรายชื่อประเทศเป้าหมายที่จะจัดทำความร่วมมือและร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศ (MOU) ทั้งนี้ หากมีการเพิ่มบทบาทให้ภาคเอกชนเข้าร่วมดำเนินโครงการดังกล่าวสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้วย

๒) การนำเสนอโครงการเพื่อพิจารณา ให้สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เสนอโครงการต่อกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในฐานะกระทรวงต้นสังกัดพิจารณาก่อนนำเสนอคณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติ แล้วจึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติดำเนินโครงการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ หากรูปแบบการลงทุนของโครงการเปลี่ยนแปลงไปจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เห็นควรให้ขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวด้วย

๓) เห็นควรให้มีการกำหนดระเบียบและขั้นตอนการเสนอขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขนาดใหญ่ขององค์การมหาชนที่มีวงเงินสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

(๑) ขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องศึกษาวิเคราะห์โครงการในรายละเอียดที่สำคัญ ได้แก่ ภาพรวมการดำเนินงาน ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศและนโยบายรัฐบาล ความจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมทางด้านกายภาพและเทคนิค ความเหมาะสมทางการเงินและเศรษฐกิจ ผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับ ความเหมาะสมด้านการบริหารโครงการ และการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งผลกระทบของโครงการที่มีต่อสิ่งแวดล้อม (ถ้ามี) ทั้งนี้ ในกรณีที่เพิ่มบทบาทภาคเอกชนในการดำเนินโครงการ องค์การมหาชนจะต้องตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้วย

(๒) ขั้นตอนการนำเสนอโครงการ องค์การมหาชนเสนอโครงการโดยผ่านความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดก่อนเสนอโครงการให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะ

นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๓ มาตรา ๕/๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) มีอำนาจหน้าที่ เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางและหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการจัดตั้ง การรวม การยุบเลิก การบริหารและพัฒนา และการประเมินผลองค์การมหาชน

๑.๔ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙

(๑) รับทราบผลการประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา (THEOS - 2) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ

(๒) ให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) รับไปจัดทำรายละเอียดโครงการให้ครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุนโครงการ (Feasibility Study) ก่อนที่จะเสนอรายชื่อประเทศเป้าหมายที่จะจัดทำความร่วมมือในโครงการฯ หรือขออนุมัติดำเนินโครงการฯ ต่อไป โดยให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรับความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และเร่งดำเนินการให้เกิดความชัดเจนและได้ข้อยุติโดยเร็ว เพื่อให้สามารถเริ่มดำเนินโครงการดังกล่าวได้ภายในปี ๒๕๕๙

(๓) ให้คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนที่จะจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ รับไปพิจารณาเกี่ยวกับการเสนอเรื่องและการขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนว่าจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องฉบับใดบ้างหรือไม่ โดยเฉพาะการเสนอขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขนาดใหญ่ขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยด่วนต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

๓. การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ.ร.

คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้พิจารณาเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามอบหมายสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานพิจารณากลับกรอง เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ในโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ รายละเอียดดังปรากฏในเอกสารหมายเลข ๑ (บันทึกความเห็น กพม.)

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักงาน ก.พ.ร. ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องและขออนุมัติดำเนินโครงการลงทุนขององค์การมหาชนที่มีวงเงินลงทุนสูงเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกิจการองค์การมหาชน

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๘๐๕

โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๑๐

สำเนาถูกต้อง

อโนมา จัตตารีย์

(นางสาวอโนมา จัตตารีย์)

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ

๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙

ภาคผนวก 5

มติคณะรัฐมนตรี

(วันที่ 26 มกราคม 2564)

เรื่อง การกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการพัฒนา
ตามมาตรา 20 (8) แห่งพระราชบัญญัติ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
พ.ศ. 2561

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๓๕๗๕

สำเนา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง การกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการพัฒนาตามมาตรา ๒๐ (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๖/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการพัฒนาตามมาตรา ๒๐ (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และประธานกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ได้เสนอความเห็นและข้อสังเกตไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ลงมติเห็นชอบตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ และให้ สศช. เร่งสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการเสนอแผนงานและโครงการพัฒนาที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ให้ สศช. รับข้อสังเกตของกระทรวงสาธารณสุขไปพิจารณาดำเนินการด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ประไพ คำสกุล

(นางประไพ คำสกุล)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๖๕๒ (ถนนพหลโยธิน ๑๕๐๓ (ปภัสรา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th (๕๕ / ๐๑ / ๕๕)

กษ. 166
29 ธ.ค. 63
10.30

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศร 6388 กษ
รับที่ : 514205/63
วันที่ : 28 ธ.ค. 63 เวลา : 10:22

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๖/๗๓๑๕

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการพัฒนาตามมาตรา ๒๐ (๘) แห่งพระราชบัญญัติ
สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ นร ๑๑๐๖/๗๓๑๕
ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓
๒. รายงานการประชุมสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓

ด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ขอเสนอเรื่องการกำหนดมูลค่า
แผนงานและโครงการพัฒนาตามมาตรา ๒๐ (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๐ (๘)
แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และ เป็นไปตามมาตรา ๔ (๑)
แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งได้รับความเห็นชอบ
จากรองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา ได้เผยแพร่พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้มีการปรับปรุงโครงสร้าง หน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปัจจุบัน) และสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ในปัจจุบัน) เนื่องจากปัจจุบัน สศช. ได้มีการกิจที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย
การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภา สศช.) ใน
คราวประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ ได้ประชุมพิจารณาเรื่อง แนวทางการกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการ
พัฒนาภายใต้พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณา ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๒๐(๘) ของพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. สำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

สภา สศช. ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้ประชุมพิจารณาเรื่อง แนวทางการกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการพัฒนาภายใต้พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๓.๑ ข้อเท็จจริง

๓.๑.๑ มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้ สศช. ยังคงมีหน้าที่พิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม และของรัฐวิสาหกิจที่มีมูลค่าตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งประสานแผนงานและโครงการพัฒนาดังกล่าว เพื่อวางแผนส่วนรวมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเช่นเดียวกันกับพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยที่ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดมูลค่าของแผนงานและโครงการพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม และของรัฐวิสาหกิจ

๓.๑.๒ ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ของ สศช. ในการพิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม และของรัฐวิสาหกิจ ที่สำคัญได้แก่

(๑) มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) มาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) มาตรา ๔ (๘) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๘ เห็นชอบการกำหนดขนาดโครงการที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔(๘) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ

(๔) ข้อ ๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๕๐

(๕) ข้อ ๑๑ (๑) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหาร

หนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๖) ข้อ ๘ ของประกาศคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ

พิเศษภาคตะวันออกฯ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๑.๓ แนวปฏิบัติในการพิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของ สศช. ในปัจจุบัน ดังนี้

(๑) กรณีเป็นการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ (ทั้งในส่วนที่รัฐวิสาหกิจดำเนินการและให้เอกชนร่วมลงทุน) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้รัฐวิสาหกิจต้องจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมตามโครงการเสนอให้ สศช. พิจารณา โดย สศช. จะจัดทำรายการการวิเคราะห์โครงการเสนอ สภา สศช. โดยในกรณีที่เป็นการลงทุนที่มีวงเงินมากกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

สศช. จะนำความเห็นของ สภา สศช. ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี สำหรับกรณีที่โครงการลงทุนที่มีวงเงินต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท สศช. จะแจ้งให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๒) กรณีเป็นการลงทุนของส่วนราชการ(ทั้งดำเนินการเองและให้เอกชนร่วมลงทุน) ปัจจุบันส่วนราชการที่คาดว่าจะใช้จ่ายจากแหล่งเงินกู้และได้จัดส่งข้อเสนอการลงทุนให้ สศช. พิจารณา สศช. จะดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์โครงการเสนอสภา สศช. และนำความเห็นของสภา สศช. ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ข้อเสนอเพื่อพิจารณาของหน่วยงาน

๓.๒.๑ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ สศช. ได้เสนอเรื่อง การกำหนดมูลค่าของแผนงานและโครงการพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม และของรัฐวิสาหกิจให้สภา สศช. พิจารณา เพื่อให้ สศช. สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม และของรัฐวิสาหกิจที่มีมูลค่าตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งประสานแผนงานและโครงการพัฒนาดังกล่าว เพื่อวางแผนส่วนรวมให้สอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของ สศช. ให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมอบหมายให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป ดังนี้

(๑) ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดว่ากรณีที่หน่วยงานรับงบประมาณจะต้องมีการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณมากกว่าหนึ่งปีงบประมาณสำหรับรายการงบประมาณที่มีวงเงินตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ให้หน่วยงานรับงบประมาณเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติก่อนที่จะมีการยื่นคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายต่อผู้อำนวยการ ประกอบกับกลไกการพิจารณาแผนงานและโครงการของส่วนราชการที่ใช้เงินงบประมาณได้มีสำนักงานงบประมาณเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ซึ่งได้กำหนดให้มีกระบวนการกลั่นกรองที่มีความชัดเจนและมีภาคส่วนต่าง ๆ รวมอยู่ในกระบวนการพิจารณาอยู่แล้ว ดังนั้น ในกรณีที่เป็นการใช้จ่ายจากแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน จึงเห็นควรให้ สศช. ทำหน้าที่ในการพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์เสนอเรื่องให้สภา สศช. พิจารณาก่อนในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้สภา สศช. พิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเป็นกรณีพิเศษ

(๒) สำหรับการกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการของส่วนราชการที่ไม่ได้ใช้แหล่งเงินจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ได้แก่ เงินกู้ การให้เอกชนร่วมลงทุน (PPP) และแหล่งเงินอื่นๆ เช่น เงินทุนค่าธรรมเนียมผ่านทางของกรมทางหลวง เป็นต้น นั้น สภา สศช. เห็นว่า แนวนโยบายของรัฐได้มีการสนับสนุนให้ส่วนราชการพิจารณาแนวทางเลือกของแหล่งเงินที่ใช้ในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ใช่เงินงบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้นเพื่อลดภาระงบประมาณ ในขณะที่กลไกการพิจารณาในปัจจุบันยังไม่ได้กำหนดให้มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการพิจารณาความเหมาะสมของโครงการ ดังนั้น เพื่อให้การเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของส่วนราชการที่ไม่ได้ใช้เงินงบประมาณของคณะรัฐมนตรีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรี พิจารณากำหนดให้ส่วนราชการที่

จะดำเนินการในแผนงานและโครงการพัฒนาที่มีวงเงินลงทุนมากกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ ล้านบาทและใช้จ่ายจากแหล่งเงินที่ไม่ใช่เงินประมาณแผ่นดิน จัดทำข้อเสนอแผนงาน/โครงการให้สำนักงานฯ พิจารณาก่อนเสนอสภา สศช. เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป

(๓) สำหรับการลงทุนในแผนงานและโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ เนื่องจาก สศช. เป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการพิจารณาการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรกำหนดให้รัฐวิสาหกิจ ต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยรัฐวิสาหกิจจะต้องจัดทำงบลงทุนเต็มตามโครงการจัดส่งให้ สศช. พิจารณาก่อนเสนอสภา สศช. เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป

ทั้งนี้ สศช. จะพิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีภายใน ๔๕ วันนับจากวันที่ สศช. ได้รับข้อมูลครบถ้วน

๓.๒.๒ มติสภา สศช. สภา สศช. ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว มีมติเห็นชอบแนวทางการกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการฯ ภายใต้มาตรา ๒๐(๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามที่ สศช. เสนอ พร้อมทั้งมอบหมายให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป ดังนี้

(๑) การลงทุนแผนงาน/โครงการพัฒนาของส่วนราชการที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ล้านบาท และไม่ได้ใช้แหล่งเงินจากเงินงบประมาณ โดยการลงทุนจะใช้จ่ายจากแหล่งเงิน อาทิ เงินกู้ การให้เอกชนร่วมลงทุน และแหล่งเงินอื่นๆ เห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีกำหนดให้ส่วนราชการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัด จัดทำข้อเสนอแผนงาน/โครงการที่มีรายละเอียดครบถ้วนเพียงพอเสนอให้ สศช. พิจารณาก่อนเสนอ สภา สศช. เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป

(๒) การลงทุนแผนงาน/โครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ เห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีกำหนดให้รัฐวิสาหกิจโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดต้องจัดทำงบลงทุนเต็มตามโครงการจัดส่งให้ สศช. พิจารณาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ อย่างเคร่งครัด

๔. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

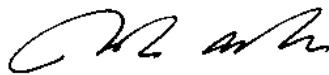
สศช. ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแนวทางการกำหนดมูลค่าแผนงานและโครงการพัฒนาตามมาตรา ๒๐(๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามมติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ดังนี้

๔.๑ การลงทุนแผนงาน/โครงการพัฒนาของส่วนราชการที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ล้านบาท และไม่ได้ใช้แหล่งเงินจากเงินงบประมาณ โดยการลงทุนจะใช้จ่ายจากแหล่งเงิน อาทิ เงินกู้ การให้เอกชนร่วมลงทุน และแหล่งเงินอื่นๆ เห็นควรมอบหมายให้ส่วนราชการโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัด จัดทำข้อเสนอแผนงาน/โครงการที่มีรายละเอียดครบถ้วนเพียงพอเสนอให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาก่อนเสนอสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป

๔.๒ การลงทุนแผนงาน/โครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ เห็นควรให้รัฐวิสาหกิจโดยความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัดต้องจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมตามโครงการจัดส่งให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ อย่างเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนุชา พิษยรักษ์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๘๐ ๔๐๘๕

โทรสาร ๐๒ ๒๘๐ ๑๘๖๐

Email: soontraluck@nesdc.go.th

คู่มือหลักเกณฑ์และแนวทางการวิเคราะห์โครงการ
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2567)

ค่าธรรมเนียมในการขอรับบริการ : ไม่มี

ช่องทางการติดต่อ : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 962
ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100

<https://www.nesdc.go.th/>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทร. 0 2280 4085 โทรสาร. 0 2281 2466